

Stanisław Cabała
Cezary Gębicki
Krzysztof Pierzgalski
Jerzy Zygmunt

Stanowiska przyrodnicze Częstochowy
Część II

WYŻYNA CZĘSTOCHOWSKA

- 12. Kamieniołomy Złotej Góry**
- 13. Jar w Mirowie**
- 14. Góra Kokocówka**
- 15. Góra Osona**
- 16. Góra Kamyk**
- 17. Murawa w Mirowie**
- 18. Góra Prędziszów**
- 19. Góra Modosowa**
- 20. Bory za Hutą**

12. Kamieniołomy Złotej Góry

Polozenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa – Złota Góra - Zawodzie
Opis lokalizacji	Współrzędne
po obu stronach ul. Mirowskiej, na zach. od ul. Srebrnej i Złotej	(N-50°49'1,51"., E-019°8'45,87") – (N-50°49'39,83"., E-019°9'17,31")

Opis ogólny

Złota Góra jest rozległym wzgórzem wapiennym.

Są tu trzy typy środowisk przyrodniczych: podrosty drzew, łąka trzcinnikowa i ubogie murawy nawapienne. Najbardziej interesujące są te ostatnie, z udziałem koniczyny białej i łąkowej, przelotu pospolitego, cieciorzki pstrej, komonicy zwyczajnej, wyki ptasiej, lucerny i marchwi zwyczajnej. Na całym obszarze Złotej Góry zachodzą intensywne procesy sukcesji wtórnej.

W południowej części Złotej Góry powstały w XX-tym wieku ogromne kamieniołomy, ciągnące się długim łukiem od ul. Złotej do ul. Legionów. Do dzisiaj pozostały przepastne ścianki skalne, zbudowane z wapienia płytowego. Obecnie podlegają procesom sukcesji, która przejawia się w postaci szybko postępującego zakrzaczenia i zalesienia, głównie przez różę polną, wierzbę iwę, brzozę brodawkowatą i klona jesionolistnego. Północne i wschodnie zbocze kamieniołomu porastają zarośla z udziałem głogu, śliwy tarniny i dziczalej wiśni.

Na szczególną uwagę zasługują odsłonięte, silnie zerodowane wychodnie skalne wapienia z formującymi się murawami inicjalnymi oraz interesującą fauną petrofilną.

Ta część kamieniołomów, chociaż coraz bardziej zarośnięta podrostami drzew liściastych, przedstawia interesujący element krajobrazu kulturowego.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	brak sklasyfikowanych zespołów roślinnych		---	---	---
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	---			nie stwierdzono	
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Skupienia drzew i krzewów: <i>Crataegus monogyna</i>, <i>Salix caprea</i>, <i>Prunus spinosa</i>, <i>Tilia cordata</i>, oliwnik, <i>Cerasus avium</i>, <i>Rhamnus cathartica</i>, <i>Fraxinus excelsior</i>, <i>Juglans regia</i>, śliwa mirabelka, <i>Acer pseudoplatanus</i>, <i>Malus domestica</i>, <i>Ulmus laevis</i>, <i>Corylus avellana</i>, <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Medicago sativa</i>, <i>Phleum pratense</i>, <i>Rubus caesius</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Coronilla varia</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Convolvulus arvensis</i>, <i>Medicago sativa</i>, <i>Vicia cracca</i>, <i>Quercus robur</i>, <i>Ligustrum vulgare</i>, <i>Symphoricarpos albus</i>, <i>Viburnum opulus</i>.</p> <p>Z roślin zielnych: <i>Leontodon hispidus</i>, <i>Valeriana officinalis</i>, <i>Anthoxanthum odoratum</i>, <i>Vicia cracca</i>, <i>Trifolium repens</i>, <i>Trifolium pratense</i>, <i>Anthyllis vulneraria</i>, <i>Coronilla varia</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Vicia cracca</i>, <i>Medicago sativa</i>, <i>Daucus carota</i>.</p> <p>Zbiorowisko z dominacją <i>Calamagrostis epigeios</i>: <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Hypericum maculatum</i>, <i>Convolvulus arvensis</i>, <i>Coronilla varia</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Agrimonia eupatoria</i>, <i>Euphorbia cyparissias</i>, <i>Medicago sativa</i>, <i>Silene vulgaris</i>, <i>Solidago canadensis</i>, <i>Rubus caesius</i>, <i>Rubus idaeus</i>, <i>Trifolium pratense</i>, <i>Vicia cracca</i>.</p>				
Chronione gat. zwierząt (oprócz gat. pospolitych)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	skowronek borowy (lerka) – <i>Lullula arborea</i>	1-2 p.		Czyż, 2008	
	białorzytka – <i>Oenanthe oenanthe</i>	1 p.			
pustułka – <i>Falco tinnunculus</i> *	1 p.				

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i> kos – <i>Turdus merula</i> makolągwa – <i>Carduelis cannabina</i> piecuszek – <i>Phylloscopus trochilus</i> pierwiosnek - <i>Phylloscopus collybita</i> pliszka żółta – <i>Motacilla flava</i> pliszka siwa – <i>Motacilla alba</i> → pokląskwa – <i>Saxicola rubetra</i> → sierpówka – <i>Streptopella decaocto</i> skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i> sójka – <i>Garrulus glandarius</i>	- Czyż, 2008 - Czyż, 2008

	sroka – <i>Pica pica</i> trznadel – <i>Emberiza citrinella</i>		
Ssaki <i>Mammalia</i>	zając szarak – <i>Lepus europaeus</i>		
Bezkęgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Tetrix subulata</i> – szydłówka skakun <i>Chortippus biguttatus</i> – konik pospolity <i>Phaneroptera falcata</i> – długoskrzydłak sierposz <i>Leptophyes albovittatus</i> – wątnik charłaj <i>Lygaeus saxatilis</i> – zwinięć okrajkowy <i>Aelia acuminata</i> – lednica zbożowa <i>Nabis sp</i> – żażartka <i>Eurygaster maura</i> – żółwinek zbożowy <i>Coreus marginatus</i> – wtyk straszyc	
	Pluskwiaki różnoskrzydłe <i>Heteroptera</i>	<i>Utecha lugens</i>	
	Pluskwiaki Homoptera		
	Motyle <i>Lepidoptera</i>	<i>Papilio machaon</i> – paż królowej <i>Araschnia levana</i> – rusalka kratkowiec <i>Polygonia c-album</i> – rusalka ceik → <i>Celastrina argiolus</i> – modraszek wieszczek <i>Polyommatus daphnis</i> – modraszek dafnid <i>Cupido argiades</i> – modraszek argiades <i>Plebejus argyrognomon</i> – modraszek srebroplamek <i>Polyommatus coridon</i> – modraszek korydon <i>Polyommatus ikarus</i> – modraszek ikar → <i>Polyommatus dorylas</i> – modraszek dorylas <i>Polyommatus daphinis</i> – modraszek dafnid → <i>Cyaniris semiargus</i> – modraszek semiargus <i>Lycaena hippothoe</i> – czerwonończyk płomienieć <i>Lycaena alciphron</i> – czerwonończyk zamglenieć → <i>Lycaena phlaeas</i> – czerwonończyk żarek <i>Erynnis tages</i> – powszelatek brunatek <i>Pontia daplidice</i> – bielinek rukiewnik <i>Leptidea sinapis</i> – wietek gorczycznik <i>Coenonympha pamphilus</i> – strzępotek ruczajnik → <i>Coenonympha glycerion</i> – strzępotek glicerion → <i>Colias hyale</i> – szlaczkoń siarecznik →.	- częsty na terenach ruderalnych - na terenach ruderalnych - rzadki, gatunek kserotermofilny i kalcyfilny - przy drodze do kamieniołomu - na terenach ruderalnych - na skrajach lasów - typowy dla terenów ruderalnych

		<i>Boloria dia</i> – dostojka dia <i>Issoria lathonia</i> – dostojka latonia →	- częsty na terenach ruderalnych
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Synageles venator</i> – pająk mrówkoksztalny → <i>Lycosidae</i> – pogońcowate <i>Trochosa terricola</i> – krzeczek naziemny <i>Pardosa palustris</i> – wałęsak łąkowy <i>Salticidae</i> – skakunowate <i>Pisaura mirabilis</i> – darownik przedziwny <i>Agalenatea redii</i> – krzyżaczek ugorowy <i>Meta segmentata</i> – czaik jesienny <i>Dictyna arundinacea</i> – ciemienieć kędzierzawy → <i>Synageles hilarulus</i> →	- bardzo rzadki - gatunek liczny i charakterystyczny - liczny na wschodnim stoku kamieniołomu Saturn
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek <i>Helicella obvia</i> – ślimak przydrożny <i>Cepea</i> sp. <i>Helicella</i> sp. <i>Bradybena fruticum</i> <i>Arianta arbustorum</i>	

Zagrożenia dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - procesy erozji ścian kamieniołomu, - naturalna sukcesja roślinna, zwłaszcza zarastanie klonem jesionolistnym, co prowadzi do szybkiej erozji i utraty walorów krajobrazowych, - zasłonięcie profili geologicznych przez drzewa i krzewy, - zaśmiecanie, wykorzystywanie terenu kamieniołomów jako miejsc składowania odpadów.
Wskazania ochronne	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałać tworzeniu dzikich wysypisk śmieci, - objąć ochroną w randze stanowiska dokumentacyjnego lub rezerwatu geologicznego, - Przystosować kamieniołom do celów edukacyjno rekreacyjnych (utworzyć stanowisko obserwacyjne przyrody nieożywionej). W tym celu należy: usunąć część drzew zasłaniających ściany kamieniołomu, zainstalować bariery zapewniające bezpieczeństwo zwiedzających, np. w miejscach osypywania się materiału skalnego (zwłaszcza pod nawisami oraz na krawędziach przepaści), wytyczyć trasę zwiedzania, ustawić przy drodze wejściowej tablicę informacyjną, - uporządkować teren i urządzić zieleń w obrębie kamieniołomów.
Uwagi	Kamieniołomy w Złotej Górze mogą stać się ciekawym elementem turystycznym, zlokalizowanym blisko czerwonego szlaku turystycznego. Możliwe jest ich zagospodarowanie np. na wzór kieleckiej Kadzielni.

13. Jar w Mirowie

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa - Mirów
Opis lokalizacji	Współrzędne
przy ul. Skalnej	N-50°49'0,55", E-019°13'1,4"
Opis ogólny	

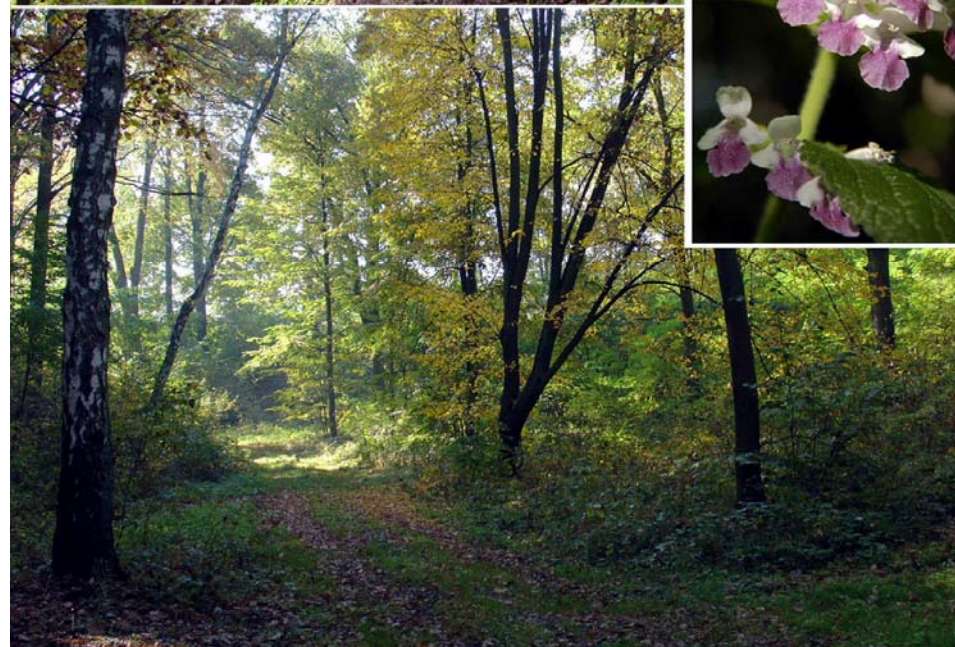
Jar w Mirowie, także nazywany Susków Dołem, to głęboko wcięty wąwóz, rozdzielający dwa jurajskie, bezimienne wzgórza.

Na stromych zboczach wąwozu zachował się las o charakterze dobrze wykształconego grądu. Drzewostan tworzą okazałe dęby szypułkowe oraz w mniejszej liczbie – brzoza brodawkowata, lipa drobnolistna i sosna zwyczajna. Sporadycznie trafia się grab i czeremcha amerykańska, tworząc dolną warstwę drzew. Podszyt jest zdominowany przez robinie akacjową; tylko w niektórych miejscach rośnie trzmielina brodawkowata, wiciokrzew suchodrzew, kruszyna, leszczyna, porzeczek agrest i jałowiec.

Bogate jest runo, w którym występują geofity: przylaszcza, kokoryczka wonna, konwalia majowa, rutewka orlikolistna, konwalijka dwulistna, dąbrówka rozłogowa i bodziszek cuchnący. Rośliny chronione są reprezentowane przez lilię złotogłów, miodownika melisowatego i paprotkę zwyczajną.

W czasie jesieni rośnie tu duża ilość grzybów, w tym bardzo rzadki pasożyt dębów, będący pod ochroną - ozorek dębowy i gwiazdosz frędzelkowy. Ponadto z grupy tej występują: gąsówka mglista, czernidlak kołpakowaty i dziezka pomarańczowa.

Obecnie Jar w Mirowie przedstawia się jako miejsce godne ochrony. Poza tym stabilizuje strome zbocza wąwozu i stwarza możliwość egzystencji dla wielu chronionych gatunków.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	grąd subkontynentalny <i>Tilio-Carpinetum</i>			dobry	dobry
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	lilia złotogłów – <i>Lilium martagon</i>	licznie			
	miodownik melisowaty – <i>Melittis melissophyllum</i>	licznie			
	przylaszczka – <i>Hepatica nobilis</i>	licznie			
	paprotka zwyczajna – <i>Polypodium vulgare</i>	1 kępa			
	gwiazdosz frędzelkowy – <i>Geastrum fimbriatum</i>	3 owocniki		grzyb	
	ozorek dębowy – <i>Fistulina hepatica</i>	1 owocnik		grzyb	
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	konwalia majowa – <i>Convallaria majalis</i>	nielicznie			
	rutewka orlikolistna – <i>Thalictrum aquilegifolium</i>	nielicznie			
	uchówka – <i>Otidea alutacea</i>	sporadycznie		grzyb	
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Drzewostan: <i>Quercus robur</i>, <i>Betula pendula</i>, <i>Robinia pseudacacia</i>.</p> <p>Podszyt: <i>Corylus avellana</i>, <i>Padus avium</i>, <i>Euonymus verrucosa</i>, <i>Tilia cordata</i>, <i>Viburnum opulus</i>, <i>Juglans regia</i>, <i>Lonicera xylosteum</i>, <i>Sorbus aucuparia</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Acer platanoides</i>, <i>Quercus robur</i>, <i>Cerasus avium</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Cornus sanguinea</i>, <i>Juniperus communis</i>.</p> <p>Runo: <i>Anemone nemorosa</i>, <i>Mercurialis perennis</i>, <i>Melica nutans</i>, <i>Maianthemum bifolium</i>, <i>Rubus hirtus</i>, <i>Pteridium aquilinum</i>, <i>Luzula pilosa</i>, <i>Carex diandra</i>, <i>Scrophularia nodosa</i>, <i>Ajuga reptans</i>, <i>Cruciata glabra</i>, <i>Rubus idaeus</i>, <i>Hieracium lachenalii</i>, <i>Melampyrum nemorosum</i>, <i>Veronica chamaedrys</i>, <i>Polygonatum odoratum</i>, <i>Poa compressa</i>, <i>Rosa sp.</i>, <i>Poa nemoralis</i>, <i>Viola reichenbachiana</i>, <i>Primula sp.</i>, <i>Peucedanum oreoselinum</i>.</p> <p>Grzyby: <i>Boletus edulis</i>, <i>Coprinus comatus</i>, <i>Macrolepiota procera</i>, <i>Aleuria aurantia</i>, <i>Lepista nebularis</i>, <i>Armillaria mellea</i>, <i>Lyophyllum connatum</i>.</p>				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	ślimak ostrokrawędzisty – <i>Helicigona lapicida</i>	sporadycznie (1 muszla)	NT Czerwona Lista Gatunków Zagrożonych	higrofilny petrofil, w Polsce wymierający, stanowisko izolowane	
	tygryk paskowany – <i>Argiope bruennichi</i>	bardzo licznie	-	na łąkach obok Jaru	
	szklarka błyszcząca – <i>Oxychilus cellarius</i> (ślimaki)	prawdop. licznie	-	Dolina Wisły jest wschodnią granicą zasięgu tego gatunku w Europie.	
	bosak czarny – <i>Abax ater</i>	?		Carabidae (biegacze)	
	<i>Cymindis sp.</i>	?			
	<i>Leistus sp.</i>	?			
myszołów – <i>Buteo buteo</i>	1 p.		lęć prawdopodobny		

	pelzacz ogrodowy – <i>Certhia brachydactyla</i>	1-2 p.	
	raniuszek – <i>Aegithalos caudatus</i>	1 p.	1 fam.
	dzięcioł średni – <i>Dendrocopos medius</i> *	0-1 p.	Czyż, 2008
	srokosz – <i>Lanius excubitor</i>	1 p.	
	skowronek borowy (lerka) – <i>Lullula arborea</i>	1-2 p.	

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt			
Kręgowce	gatunek		uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bogotka – <i>Parus major</i>		- Czyż, 2008
	dzięcioł duży – <i>Dendrocopos major</i>		
	grubodziób – <i>Coccothraustes coccothraustes</i> →		
	kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i>		
	kos – <i>Turdus merula</i>		
	kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i>		
	modraszka – <i>Parus caeruleus</i>		
	piecuszek – <i>Phylloscopus trochilus</i>		
	rudzik – <i>Erithacus rubecula</i>		
	sójka – <i>Garrulus glandarius</i>		
	strzyżyk – <i>Troglodytes troglodytes</i> →		
	świergotek drzewny – <i>Anthus trivialis</i>		
świstunka leśna – <i>Phylloscopus sibilatrix</i> →		- Czyż, 2008	
trznadel – <i>Emberiza citrinella</i>			
wilga – <i>Oriolus oriolus</i>			
zięba – <i>Fringilla coelebs</i>			
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Skorki <i>Dermaptera</i>	<i>Labia minor</i> – kleszczanka	
	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Leptophyes albovittata</i> <i>Pholidoptera griseoptera</i> – podkrzewin ćwierkacz	
	Chrząższe <i>Coleoptera</i>	<i>Pterostichus niger</i> <i>Phosphuga atrata</i> – zaciemka <i>Silpha carinata</i> – omarlica <i>Adalia decempunctata</i> – biedronka 10-kropka <i>Melolontha melolontha</i> <i>Rutpela maculata</i> – strangalia plamista <i>Scaphidium quadrimaculatum</i> – łodziki	

		<p>czteroplamek <i>Acanthosoma haemorrhoidale</i> – puklica</p>	
	<p>Pluskwiaki różnoskrzydłe <i>Heteroptera</i></p> <p>Motyle <i>Lepidoptera</i></p> <p>Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i></p> <p>Muchówki <i>Diptera</i></p>	<p><i>Palomena viridissima</i> – odorek zieleniak <i>Pyrrhocoris apterus</i> – kowal bezskrzydły <i>Himacerus apterus</i> <i>Anthocoris nemorum</i> – dziubalek gajowy <i>Hippobosca equina</i> <i>Quercusia quercus</i> – pazik dębowiec <i>Lymantria dispar</i> – brudnica nieparka <i>Geometra papilionaria</i> <i>Coleophora betulella</i> <i>Taleporia tubulosa</i> <i>Fumea casta</i> <i>Sterrhopteryx hirsutella</i> <i>Solenobia</i> sp. <i>Tischeria dodonea</i> <i>Cynips quercus-folii</i> – galasówka dębianka <i>Diplolepis longiventris</i> – jagodnica <i>Neuroterus quercus-baccarum</i> – rewiś <i>Lasius niger</i> – hurtnica zwyczajna <i>Lasius fuliginosus</i> – kartonówka zwyczajna <i>Vespa crabro</i> – szerszeń → <i>Aedes</i> sp. <i>Ctenophora</i> sp. – krzewioróżka <i>Sciara</i> sp. <i>Caliroa annulipes</i> – śluzownica lipowa</p>	- gniazdo w szczelinie skalnej
<p>Pajęczaki <i>Arachnoidea</i></p>	<p>Roztocza <i>Acarina</i></p> <p>Pająki <i>Arachnida</i></p>	<p><i>Eriophyes tiliae</i> – szpeciel lipowy <i>Eriophyes padi</i> – szpeciel czeremchowiec <i>Metellina segmentata</i> – pająk jesienny <i>Zilla dioda</i> <i>Theridion</i> sp. <i>Coelotes terrestris</i> – norosz ziemny <i>Tegenaria sylvestris</i> – kątnik leśny <i>Ero aphana</i></p>	
Inne	Skorupiaki <i>Crustacea</i>	<p><i>Oniscus asellus</i> – stonóg murowy <i>Lepidoniscus minutus</i></p>	

		<i>Porcellio spinicornis</i> – prosionek <i>Ligidium hypnorum</i>	
	Wije Myriapoda	<i>Ommatoiulus sabulosus</i> – krocionóg piaskowy <i>Glomeris (Euglomeris) hexasticha</i> – kulanka	

Zagrożenia dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - niedocenywanie walorów krajobrazowych okolicy i towarzyszące temu przeświadczenie części mieszkańców o braku potrzeby ich ochrony, - postępująca (od ul. Mirowskiej) zabudowa w postaci nowych posesji i dróg dojazdowych – docierających już obecnie bezpośrednio do Jaru, - izolacja ekosystemu od innych podobnego typu zespołów leśnych. Ujemne oddziaływanie efektu wyspowego. - zagrożenie wycinką drzew (również starych dębów), - zaśmiecanie obu stoków Jaru, lokalizacja dzikiego wysypiska gruzu.
Wskazania ochronne dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - objęcie ochroną w formie rezerwatu przyrody, - przeprowadzenie ograniczonych zabiegów pielęgnacyjnych przywracających ekosystemowi leśnemu Jaru jego naturalny wygląd (przynajmniej w jego części północnej), - włączenie obiektu do ścieżki edukacyjno-dydaktycznej lub turystycznej (pieszej).
Uwagi	Działania ochronne należy podjąć niezwłocznie

14. Góra Kokocówka

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa, Osona
Opis lokalizacji	Współrzędne
przy ul. Skalnej	N-50°48'30,1", E-019°13'8,73"
Opis ogólny	

Wzgórze jest w całości zajęte przez grądowe zbiorowiska leśno-zaroślowe, o naturalnym charakterze, będące inicjalną formą grodu subkontynentalnego. Pnącza są reprezentowane przez bluszcz pospolity. Bardzo bogate w gatunki jest runo: przylaszczka pospolita, marzanka wonna, miodunka ćma, zawilec gajowy, groszek wiosenny i czerniejący, czerniec gronkowy, rutewka orlikolistna, kopytnik pospolity, szczyr trwały, pszeniec gajowy, piżmaczek wiosenny, konwalia majowa, dzwonek brzoskwiniolistny, gajowiec żółty, fiołek leśny, żywokost sercowaty, kokoryczka wonna i perłówka zwisła oraz chronione gatunki - lilia złotogłów, miodownik melisowaty i groszek wschodniokarpacki.

Na licznych wychodniach skalnych, rosną cieniulubne paprocie: paprotka zwyczajna i zanokcica skalna oraz elementy muraw: ciemiężyk biało kwiatowy, przetacznik kłosowy, wilczomlecz sosnka, czyścica storzyszek i pierwiosnka lekarska.

Na obrzeżach kompleksu leśnego wytworzyło się wielogatunkowe, zaroślowe zbiorowisko otulinowe, z dominującym udziałem śliwy tarniny, głogu, derenia świdwy, trzmieliny brodawkowatej oraz kruszyny pospolitej.

Dzięki obecności dobrze wykształconego lasu grądowego oraz występowaniu gatunków chronionych Góra Kokocówka już od wielu lat była wykazywana jako obiekt godny ochrony.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	grąd subkontynentalny <i>Tilio-Carpinetum</i>			dobry	średni
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	lilia złotogłów – <i>Lilium martagon</i>	licznie			
	groszek wschodniokarpacki – <i>Lathyrus laevigatus</i>	nielicznie			
	paprotka zwyczajna – <i>Polypodium vulgare</i>	licznie			
	miodownik melisowaty – <i>Melittis melissophyllum</i>	licznie			
	bluszcz – <i>Hedera helix</i>	bardzo licznie			
	przylaszczka – <i>Hepatica nobilis</i>	licznie			
Inne ważne gatunki roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	konwalia majowa – <i>Convallaria majalis</i>	licznie			
	groszek czerniejący – <i>Lathyrus niger</i>	licznie			
	rutewka orlikolistna – <i>Thalictrum aquilegifolium</i>	nielicznie			
	marzanka wonna – <i>Asperula odorata</i>	nielicznie			
	kopytnik pospolity – <i>Asarum europaeum</i>	nielicznie			
	buławniczka sitowata – <i>Macrotiphula filiformis</i>	masowo		grzyb	
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Drzewostan: <i>Quercus robur</i>, <i>Tilia cordata</i>, <i>Sorbus aucuparia</i>, <i>Quercus rubra</i>, <i>Acer platanoides</i>, <i>Pyrus communis</i>, <i>Quercus petraea</i>, <i>Fagus sylvatica</i>.</p> <p>Podszyt: <i>Euonymus verrucosa</i>, <i>Sambucus nigra</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Lonicera xylosteum</i>, <i>Cornus sanguinea</i>.</p> <p>Runo: <i>Anemone nemorosa</i>, <i>Melica nutans</i>, <i>Maianthemum bifolium</i>, <i>Pteridium aquilinum</i>, <i>Galeobdolon luteum</i>, <i>Aegopodium podagraria</i>, <i>Pulmonaria obscura</i>, <i>Polygonatum odoratum</i>, <i>Rubus hirtus</i>, <i>Euonymus verrucosa</i>, <i>Cruciata glabra</i>, <i>Crataegus monogyna</i>, <i>Melampyrum nemorosum</i>, <i>Geranium robertianum</i>, <i>Viburnum opulus</i>, <i>Sorbus aucuparia</i>, <i>Sambucus nigra</i>, <i>Rubus idaeus</i>, <i>Heracleum sphondylium</i>, <i>Fragaria viridis</i>, <i>Geum urbanum</i>, <i>Viola reichenbachiana</i>, <i>Geranium sanguineum</i>, <i>Vincetoxicum officinale</i>, <i>Mycelis muralis</i>, <i>Dactylis Aschersoniana</i>, <i>Poa nemoralis</i>, <i>Galium Schultesii</i>, <i>Lathyrus niger</i>, <i>Viola mirabilis</i>, <i>Carex silvatica</i>, <i>Peucedanum cervaria</i>.</p> <p>Mchy: <i>Hypnum cupressiforme</i>, <i>Bryum flaccidum</i>, <i>Brachythecium populeum</i>, <i>Brachythecium glareosum</i>, <i>Cirriphyllum tommasini</i>.</p>				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	skowronek borowy (lerka) – <i>Lullula arborea</i>	1 p.		w sąsiadującym borze	
	jarzębatka – <i>Sylvia nisoria</i>	1 ♂			
	dzięcioł zielony – <i>Picus viridis</i> *	1 ♂		lęg możliwy	
	muchołówka szara - <i>Muscicapa striata</i>	1 p.		Czyż, 2008	
	srokosz – <i>Lanius excubitor</i>	1 p.			
	świergotek polny – <i>Anthus campestris</i> →	1 p.		- na okolicznych ugorach	

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt			
Kręgowce	gatunek		uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bogatka – <i>Parus major</i> grubodziób – <i>Coccothraustes coccothraustes</i> → kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i> kos – <i>Turdus merula</i> kulczyk – <i>Serinus serinus</i> kwiczoł – <i>Turdus pilaris</i> modraszka – <i>Parus caeruleus</i> piecuszek – <i>Phylloscopus trochilus</i> świergotek drzewny – <i>Anthus trivialis</i> zaganiacz – <i>Hippolais icterina</i> zięba – <i>Fringilla coelebs</i>		- Czyż, 2008
Ssaki <i>Mammalia</i>	borsuk <i>Meles meles</i>		
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Karaczany <i>Blattodea</i> Ważki <i>Odonata</i> Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Ectobius silvestris</i> – zadomka leśna <i>Coenagrion puella</i> → <i>Pyrrhosoma nymphula</i> → <i>Chorthippus biguttatus</i> – konik pospolity → <i>Metrioptera (Roeseliana) roeseli</i> <i>Leptophyes albovittata</i> – wątnik.	- pojedyncze okazy na przelocie - pojedyncze okazy - w części prześwietlonej lasu
	Chrząższe <i>Coleoptera</i>	<i>Adalia bipunctata</i> – biedronka dwukropka <i>Carabus nemoralis</i> – biegacz gajowy <i>Tenebrio molitor</i> – mącznik młynarek <i>Tetrops praeusta</i> – maśliwiec lilipucik → <i>Cantharis fusca</i> – omomilek szary <i>Rhagonycha fulva</i> – zmięk żółty <i>Phyllobius betulae</i> – naliściak brzoziwiak <i>Polydrosus mollis</i> – obryzg świerkowy <i>Apoderus coryli</i> – oszynda leszczynowiec <i>Adelocera murina</i> – podrzut szary <i>Liliocerus merdigera</i> – poskrzypka cebulowa <i>Lema lichenis</i> – skrzypionka błękitek	- najmniejsza krajowa kózka

	<p><i>Lema melanopus</i> – skrzypionka zbożowa <i>Melolontha melolontha</i> – chrabąszcz majowy <i>Polyphylla fullo</i> – wążkarz lipczyk →</p>	- na obrzeżach lasu
<p>Pluskwiaki <i>Heteroptera</i></p> <p>Pluskwiaki <i>Homoptera</i></p> <p>Motyle <i>Lepidoptera</i></p>	<p><i>Carpocoris fuscispinus</i> – barczyńiec owocowy <i>Aelia acuminata</i> – lednica zbożowa → <i>Pentatoma rufipes</i> – tarczówka rudonoga <i>Picromerus bidens</i> – zbrojeczka dwuzębny <i>Philaenus spumarius</i> – pienik ślinianka <i>Centrotus cornutus</i> – zgarb rogaty → <i>Pieris napi</i> – bielonek bytomkowiec <i>Pieris brassicae</i> – bielonek kapustnik <i>Anthocaris cardamines</i> – zorzynek rzeżuchowiec <i>Gonepteryx rhamni</i> – latolistek cytrynek <i>Leptidea sinapis</i> – wietek gorycznik → <i>Lycaena virgaurea</i> – czerwonończyk dukacik <i>Polyommatus icarus</i> – modraszek ikar → <i>Pararge aegeria</i> – osadnik egeria → <i>Maniola jurtina</i> – przestrojnik jurtina → <i>Aphantopus hyperantus</i> – przestrojnik trawnik → <i>Coenonympha pamphilus</i> – strzępotek ruczajnik → <i>Ochlodes venatum</i> – karłatek kniejnik <i>Carterocephalus palaemon</i> – kosternik palemon → <i>Argynnis paphia</i> – dostojka malinowiec → <i>Araschnia levana</i> – rusalka kratkowiec <i>Vanessa cardui</i> – rusalka osetnik <i>Geometra papilionaria</i> – miernik zieleniak <i>Ematurga atomaria</i> – poproch pylinkowiak <i>Scotophteryx chaenopodiata</i> <i>Calothysanis amata</i> – walgina rdestniak <i>Spilosoma lubricipeda</i> – bieżnica miętówka <i>Eilema sororcula</i> – fałdówka siostrzyczka →</p>	<p>- w strefie okrajkowej</p> <p>- w części wierzchwinowej</p> <p>- na obrzeżach lasu</p> <p>- na obrzeżach lasu</p> <p>- gatunek charakterystyczny</p> <p>- w części prześwietlonej</p> <p>- w części prześwietlonej</p> <p>- od strony pól uprawnych</p> <p>- gatunek charakterystyczny</p> <p>- w części prześwietlonej</p>
<p>Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i></p>	<p><i>Cynips quercusfolii</i> – galasówka dębianka → <i>Neuroterus quercusbaccarum</i> – rewiś nadębek → <i>Tenthredo campestris</i> – pilarz polny. <i>Lasius fuliginosus</i> – kartonówka zwyczajna. <i>Formica sp.</i> – kopce przy drodze leśnej →</p>	<p>- wyrosła na liściach dębów</p> <p>- wyrosła na liściach dębów</p> <p>- kopce przy drodze leśnej</p>

		<i>Vespa crabro</i> – szerszeń → <i>Bombus terrestris</i> – trzmiel ziemny	- gniazdo w dziupli drzewa
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Araniella cucurbitina</i> – krzyżak zielony <i>Meta segmentata</i> – czaik jesienny → <i>Pardosa sp.</i> – wałęsak <i>Enoplognatha ovata</i> – zawijak żółtawy → <i>Neriene sp.</i> – snowik <i>Micrommata roseum</i> – spachacz zielonowy → <i>Pisaura mirabilis</i> – darownik cudowny <i>Amaurobius fenestralis</i> – sidlisz jaskiniowy → <i>Coelotes terrestris</i> – sieci lejkwate w runie → <i>Agalaena labyrinthica</i> – lejkwatec labiryntowy →	- liczny - częsty - przedstawiciel tropikalnej rodziny pajaków bananowych (<i>Eusparassidae</i>) - w szczelinach skalnych - sieci lejkwate w runie - na obrzeżach w miejscach nasłonecznionych
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Cepaea nemoralis</i> – ślimak gajowy <i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek <i>Monachoides incarnata</i> – ślimak czerwony	

Zagrożenia dla stanowiska	- wycinka drzew, - zaśmiecanie odpadami opakowań rolniczych, ogniska, - pobliska ewent. zabudowa.
Wskazania ochronne dla stanowiska	- objąć ochroną rezerwatową, - utrzymać rolniczo-leśne wykorzystanie przyległych terenów, - nie utwardzać nawierzchni polnej drogi dojazdowej, - należy zapobiec ewentualnym nowym wycinkom i pozostawić las naturalnym procesom, ewentualnie przyspieszyć sukcesję przez dosadzenie na wierzchołkach buków, lip, dębów i grabów.
Uwagi	Włączyć projektowany rezerwat do planowanej ścieżki dydaktyczno-edukacyjnej (Góra Kokocówka - Góra Osona – Modosowa (Dębowa) Góra - Prędziszów).

15. Góra Osona

Polożenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa, Osona
Opis lokalizacji	Współrzędne
przy ul. Kwiatowej	N-50°48'5,31", E-019°12'12,52"
Opis ogólny	

Góra Osona jest rozległym jurajskim wzgórzem, dominującym w krajobrazie wschodnich obrzeży Częstochowy. Do niedawna była użytkowana jako pastwisko, potem była siedzibą ośrodka jeździeckiego AKJ. W jej wnętrzu znajdują się potężne zbiorniki na wodę, zbudowane w latach 50-tych XX-go wieku dla potrzeb huty.

Obecnie, po zaprzestaniu użytkowania, podlega silnym i dobrze widocznym procesom sukcesji naturalnej. W strefie otaczającej górę występuje kompleks zbiorowisk łąkowych, muraw kserotermicznych i skupień zarośli typu czyżni. Występują tu różne typy łąk i muraw o charakterze półnaturalnym, takie jak murawy psammofilne, zarówno szczotlichowe jak i zawciagowe, oraz murawy kserotermiczne. Występuje tu znaczna liczba gatunków chronionych i rzadkich, jak np. dziewięciśń bezłodygowy i ożanka pierzastosieczna, oraz szczególnie dużo zwierząt bezkręgowych, w tym zagrożonych wyginięciem motyli dziennych, takich jak kraśnik rzęśniowiec.

Wzgórze to, oprócz wartości przyrodniczych, ma także dużą wartość krajobrazową i turystyczną.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	murawa kserotermiczna z klasy <i>Festuco-Brometea</i>		słaby	średni	duża
	murawy psammofilne <i>Diantho-Armerietum</i>		bardzo dobry	bardzo dobry	duża
	murawa szczotlichowa <i>Spergulo morisonii-Corynephorietum</i>		słaby	średni	mała
	łąka z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i>		słaby	dobry	duży
	czyżnie z rzędu <i>Prunetalia spinosae</i>		dobry	dobry	bardzo duża
	zbiorowisko z dominacją <i>Calamagrostis epigeios</i>		-	-	bardzo duża
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	dziwieńsił bezłodygowy – <i>Carlina acaulis</i>	nielicznie	sukcesja		
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	ożanka pierzastosieczna – <i>Teucrium botrys</i>	licznie		na osuwisku rumoszu wapiennego	
	pajęcznica gałęzista – <i>Anthericum ramosum</i>	masowo			
	goździcznik wycięty – <i>Tunica prolifera</i>	nielicznie			
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Krzewy: <i>Malus sp.</i>, <i>Crataegus monogyna</i>, <i>Padus serotina</i>, <i>Juniperus communis</i>, <i>Pinus sylvestris</i>, <i>Pyrus communis</i>, <i>Betula pendula</i>, <i>Populus tremula</i>, <i>Prunus spinosa</i>.</p> <p>Murawy psammofilne: <i>Scabiosa ochroleuca</i>, <i>Centaurea rhenana</i>, <i>Agrimonia eupatoria</i>, <i>Agrostis capillaris</i>, <i>Carum carvi</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Galium aparine</i>, <i>Lolium perenne</i>, <i>Medicago lupulina</i>, <i>Silene otites</i>, <i>Silene vulgaris</i>, <i>Peucedanum oreoselinum</i>, <i>Trifolium arvense</i>, <i>Tunica prolifera</i>, <i>Convolvulus arvensis</i>, <i>Dianthus deltoides</i>, <i>Tragopogon pratensis</i>, <i>Anthyllis vulneraria</i>, <i>Hieracium pilosella</i>, <i>Armeria maritima subsp. elongata</i>, <i>Phleum phleoides</i>, <i>Jasione montana</i>, <i>Rumex acetosella</i>, <i>Verbascum densiflorum</i>, <i>Thymus pulegioides</i>, <i>Berteroa incana</i>, <i>Corynephorus canescens</i>, <i>Euphorbia cyparissias</i>, <i>Sedum maximum</i>, <i>Sisymbrium officinale</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Hypericum perforatum</i>, <i>Rumex acetosella</i>, <i>Potentilla heptaphylla</i>, <i>Veronica spicata</i>, <i>Carex hirta</i>, <i>Galium mollugo</i>, <i>Centaurea scabiosa</i>, <i>Centaurea rhenana</i>, <i>Fragaria viridis</i>, <i>Briza media</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Sedum maximum</i>, <i>Anthoxanthum odoratum</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Sanguisorba minor</i>.</p> <p>Murawy zawciągowo-goździkowe: <i>Dianthus deltoides</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Rumex acetosella</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Tunica prolifera</i>, <i>Silene otites</i>, <i>Trifolium pratense</i>, <i>Euphorbia cyparissias</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Hieracium pilosella</i>, <i>Jasione Montana</i>, <i>Silene vulgaris</i>, <i>Centaurea rhenana</i>, <i>Oenothera biennis</i>, <i>Hypericum perforatum</i>, <i>Crataegus laevigata</i>, <i>Artemisia campestris</i>, <i>Melandrium album</i>, <i>Veronica spicata</i>, <i>Galium mollugo</i>, <i>Prunella vulgaris</i>, <i>Fragaria viridis</i>, <i>Calamagrostis epigeios</i>, <i>Stellaria graminea</i>, <i>Convolvulus arvensis</i>, <i>Trifolium dubium</i>, <i>Plantago lanceolata</i>.</p> <p>Murawy kserotermiczne: <i>Asplenium ruta-muraria</i>, <i>Allium montanum</i>, <i>Carex caryophyllea</i>, <i>Poa compressa</i>, <i>Phleum phleoides</i>, <i>Sedum acre</i>, <i>Salvia verticillata</i>, <i>Chaenorrhinum minus</i>, <i>Leontodon autumnalis</i>, <i>Teucrium botrys</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Cichorium intybus</i>, <i>Carlina acaulis</i>, <i>Anthyllis vulneraria</i>, <i>Artemisia vulgaris</i>, <i>Artemisia campestris</i>, <i>Origanum vulgare</i>, <i>Melilotus officinalis</i>, <i>Senecio vulgaris</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Falcaria vulgaris</i>, <i>Galium verum</i>, <i>Trifolium dubium</i>, <i>Trifolium pratense</i>, <i>Vicia hirsute</i>.</p>				

	Łąki: <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Arrhenatherum elatius</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Centaurea scabiosa</i> , <i>Convolvulus arvensis</i> , <i>Calamagrostis epigeios</i> , <i>Coronilla varia</i> , <i>Agrostis capillaris</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Equisetum arvense</i> , <i>Galium mollugo</i> , <i>Fragaria viridis</i> , <i>Phleum phleoides</i> , <i>Rubus plicatus</i> , <i>Hypericum perforatum</i> , <i>Rumex acetosa</i> , <i>Origanum vulgare</i> , <i>Malva alcea</i> , <i>Salvia verticillata</i> , <i>Thalictrum minus</i> , <i>Tragopogon pratensis</i> , <i>Tragopogon orientalis</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Trifolium dubium</i> .			
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi
	kraśnik rzęśniowiec – <i>Zygaena carniolica</i>	bardzo nieliczny	NT Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce	wykazany w latach 90 XX w. przez Skalskiego
	postojak wiesiołkowiec – <i>Proserpinus proserpina</i>	nieznany		obserwowany 1 osobnik
	jaszczurka zwinka – <i>Lacerta agilis</i>	nielicznie		
	przepiórka – <i>Coturnix coturnix</i>	1-3 ♂		
	kuropatwa – <i>Perdix perdix</i>	1-2 p.		Czyż, 2008
	gąsiorek – <i>Lamius collurio</i>	nielicznie		
	kląskawka – <i>Saxicola rubicola</i>	1 p.		
gacek brunatny – <i>Plecotus auritus</i> *▼	2 os.		zimowały w pustych zbiornikach	

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt		
Kręgowce	gatunek	uwagi
Ptaki Aves	cierniówka – <i>Sylvia communis</i> kos – <i>Turdus merula</i> makolągwa – <i>Carduelis cannabina</i> pliszka żółta – <i>Motacilla flava</i> potrzyszcz – <i>Miliaria kalandra</i> skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i> trznadel – <i>Emberiza citrinella</i> wilga – <i>Oriolus oriolus</i>	
Ssaki Mammalia	nietoperze – <i>Chiroptera</i> zając szarak – <i>Lepus europaeus</i>	
Bezkręgowce	Systematyka ♣ gatunek	

Owady <i>Insecta</i>	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Oedipoda coeruleascens</i> – siwoszek błękitny. → <i>Chorthippus biguttulus</i> – konik pospolity → <i>Omocestus viridulus</i> – skoczek zielony <i>Tetrix subulata</i> – szydlówka skakun <i>Decticus verrucivorus</i> – łączyn brodawnik → <i>Phaneroptera falcata</i> – długoskrzydłak sierposz → <i>Leptophyes albovittatus</i> – wątlík charłaj <i>Tettigonia viridissima</i> – pasikonik zielony	- bardzo liczny., gat. charakterystyczny - gat. charakterystyczny, typowy kserofil - heliofilny - heliofilny i termofilny
	Chrząższe <i>Coleoptera</i>	<i>Cicindela hybryda</i> – trzyszcz piaskowy	
	Motyle <i>Lepidoptera</i>	<i>Pieris napi</i> – bielinek rzepnik <i>Pieris rapae</i> – bielinek bytomkowiec <i>Leptidea sinapis</i> – wietek gorczycznik <i>Papilio machaon</i> – paż królowej <i>Maniola jurtina</i> – przestrojnik jurtina <i>Aphantopus hyperantus</i> – przestrojnik trawnik <i>Coenonympha pamphilus</i> – strzępotek ruczajnik <i>Coenonympha glycerion</i> – strzępotek glicerion <i>Melanargia galathea</i> – polowiec szachownica <i>Lycaena alciphron</i> – czerwóńczyk zamgleniec <i>Lycaena virgaurae</i> – czerwóńczyk dukacik <i>Lycaena phlaeas</i> – czerwóńczyk żarek <i>Cupido minimus</i> – modraszek malczyk <i>Polyommatus amandus</i> – modraszek amandus <i>Plebejus argus</i> – modraszek argus <i>Cybosia mesomella</i> – łąda dwukropka → <i>Zygaena lotis</i> – kraśnik (<i>Zygaenidae</i>) → <i>Macroglossum stellatarum</i> – fruczak gołabek <i>Deilephila porcellus</i> – zmrocznik pazik <i>Hyles galii</i> – zmrocznik przytuliak <i>Hyles euphorbiae</i> – zmrocznik wilczomlecze	- <i>Arctiidae</i> - gatunek charakterystyczny
	Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i>	<i>Ammophila sabulosa</i> – szczyrkłina piaskowa → <i>Bembix rostrata</i> – wardzanka →	- gat. charakter. dla miejsc piaszczystych - j.w.

Zagrożenia dla stanowiska	- postępująca sukcesja roślinna, w tym gwałtowna ekspansja tarniny, - penetracja zbiorników podziemnych, - dzikie pozyskiwanie kamienia wapiennego,
----------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - dzika eksploatacja piasku, - składowanie śmieci, - nieodpowiednie formy turystyki, np. quady i motocykle crossowe.
Wskazania ochronne	<ul style="list-style-type: none"> - utworzyć na terenie Góry Osona użytek ekologiczny, - podjęcie próby adaptacji ogromnych zbiorników podziemnych dla zimujących nietoperzy, przez m.in. uszczelnienie istniejących obecnie wielu połączeń z powierzchnią (które powodują wymarzenie oraz wysuszenie powietrza w środku). Komory te potencjalnie mogą stać się ważnym hibernakulum dla tych ssaków. Projekt powinien być zrealizowany w konsultacji z odpowiednią placówką naukową. - powstrzymanie zarastania przez krzewy, w postaci mechanicznej wycinki oraz, docelowo, wprowadzenia wypasu kóz lub owiec, w ramach np. programu rolno-środowiskowego.
Uwagi	Góra ta jest punktem widokowym, z którego można obserwować wszystkie zasadnicze typy krajobrazu Wyżyny Częstochowskiej, w tym panoramę naturalnych ekosystemów przyszłego Jurajskiego Parku Narodowego.

16. Góra Kamyk

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa, Mirów
Opis lokalizacji	Współrzędne
koło ul. Legionów, naprzeciw koksowni Huty Częstochowa	N-50°48'33,7", E-019°11'3,64"
Opis ogólny	

Jest to niewysokie wzgórze jurajskie, malowniczo dominujące nad okolicznymi polami ornymi i ugorami.

W partiach wierzchołkowych występują nieduże wychodnie wapienne.

Podnóże wokół wzgórze i tereny poniżej aż do szosy (koło koksowni w Hucie) zajmują rozległe powierzchnie dawnych pól uprawnych i łąk, aktualnie odłogowane. Tworzą one obecnie mozaikę słabo wykształconych zbiorowisk łąk rajgrasowych, fitocenoz ruderalnych i słabo wykształconych muraw kserotermicznych i psammofilnych.

W miejscach tych, najniżej położonych, zaznacza się sukcesja w kierunku lasu.

Natomiast partie podszczytowe koło skałek zajmują rozległe płaty dobrze wykształconych muraw kserotermicznych, z bardzo dużą liczbą charakterystycznych gatunków roślin, w tym chronionej zarazy.

Najwartościowsze przyrodniczo są murawy kserotermiczne w partiach szczytowych wzgórze (ok. 2 ha), natomiast ważne jest też znaczenie krajobrazowe.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	murawy kserotermiczne z klasy <i>Festuco-Brometea</i>		dobry	dobry	duża
	murawy o charakterze przejściowym od psammofilnych do kserotermicznych		słaby	średni	duża
	łąki z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i>		słaby	średni	duża
	płaty z dominacją <i>Calamagrostis epigeios</i>		-	-	duża
	zbiorowiska łąkowo-ruderalne, z dominacją <i>Rumex acetosa</i>		-	-	duża
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	zaraza czerwonawa – <i>Orobanche lutea</i>	nielicznie	sukcesja		
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Zbiorowiska łąkowo-ruderalne: <i>Agropyron repens</i>, <i>Agrostis capillaris</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Rhinanthus serotinus</i>, <i>Artemisia vulgaris</i>, <i>Asparagus officinalis</i>, <i>Allium ursinum</i>, <i>Allium vineale</i>, <i>Centaurea scabiosa</i>, <i>Convolvulus arvensis</i>, <i>Coronilla varia</i>, <i>Calamagrostis epigeios</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Daucus carota</i>, <i>Euphorbia cyparissias</i>, <i>Conyza canadensis</i>, <i>Fragaria viridis</i>, <i>Melandrium album</i>, <i>Hieracium pilosella</i>, <i>Myosotis arvensis</i>, <i>Oenothera biennis</i>, <i>Peucedanum oreoselinum</i>, <i>Plantago lanceolata</i>, <i>Rumex acetosa</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Festuca ovina</i>, <i>Tanacetum vulgare</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Solidago virgaurea</i>, <i>Sonchus arvensis</i>, <i>Solidago gigantea</i>, <i>Seseli annuum</i>, <i>Trifolium dubium</i>, <i>Trifolium pratense</i>, <i>Trifolium arvense</i>, <i>Rubus caesius</i>, <i>Vicia hirsuta</i>, <i>Vicia sepium</i>, <i>Verbascum thapsus</i>, <i>Quercus robur</i>, <i>Fallopia convolvulus</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Phleum pratense</i>, <i>Papaver rhoeas</i>, <i>Cirsium arvense</i>, <i>Lathyrus tuberosus</i>, <i>Tragopogon pratensis</i>, <i>Veronica spicata</i>, <i>Verbascum densiflorum</i>.</p> <p>Murawy kserotermiczne: <i>Scabiosa ochroleuca</i>, <i>Fragaria viridis</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Thymus pulegioides</i>, <i>Sanguisorba minor</i>, <i>Phleum phleoides</i>, <i>Anthericum ramosum</i>, <i>Helianthemum nummularium</i>, <i>Veronica spicata</i>., mniej licznie: <i>Euphorbia cyparissias</i>, <i>Sedum sexangulare</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Convolvulus arvensis</i>, <i>Thalictrum minus</i>, <i>Poa compressa</i>, <i>Briza media</i>, <i>Galium verum</i>, oraz nielicznie: <i>Medicago lupulina</i>, <i>Anthemis thinctoria</i>, <i>Silene vulgaris</i>, <i>Galium mollugo</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Phleum pratense</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Coronilla varia</i>, <i>Rumex acetosa</i>, <i>Sieglingia decumbens</i>, <i>Agrostis capillaris</i>, <i>Plantago lanceolata</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Centaurea rhenana</i>, <i>Hypericum perforatum</i>, <i>Acinos arvensis</i>.</p> <p>Mchy: <i>Weissia controversa</i>, <i>Fissidens dubius</i>.</p>				
Chronione gat. zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	kuropatwa – <i>Perdix perdix</i>	0-1 p.			

Inne gatunki zwierząt			
Bezkęgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Pluskwiaki <i>Heteroptera</i>	<i>Lygaeus equestris</i> – zmienik	
		<i>Eurydema oleracea</i>	
		<i>Picromerus bidens</i> – zbrojnik dwuzębny	
Pajączaki	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Amaurobius fenestralis</i>	

<i>Arachnoidea</i>		<i>Agelena labyrinthica</i> – lejkowiec labiryntowy <i>Sitticus pubescens</i> <i>Salticus scenicus</i> – skakun arlekinowy <i>Heliophanus sp.</i>	
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Cepaea vindobonensis</i> – ślimak austriacki <i>Helicella obvia</i> – ślimak przydrożny	

Zagrożenia	- sukcesja roślinna, prowadząca do zarastania krzewami, - ewentualne tendencje do zabudowy sąsiednich miejsc.
Wskazania ochronne	- aktywne, co jakiś czas, usuwanie krzewów, szczególnie tarniny i głogów,
Uwagi	Stanowisko jest stosunkowo mało czytelne w terenie (niedocenione) ale ważne z uwagi na istniejące murawy kserotermiczne.

17. Murawa w Mirowie

Położenie

geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa, Mirów
Opis lokalizacji	Współrzędne
blisko skrzyżowania ul. Morskiej i Głogowej	N-50°48'52,32", E-019°11'36,26"

Opis ogólny

Jest to niewysokie, bezimienne wzgórze jurajskie, malowniczo dominujące nad okolicznymi polami ornymi i ugorami. W partiach wierzchołkowych występują nieduże wychodnie wapienne.

Tereny poniżej wzgórza zajmują rozległe powierzchnie dawnych pól uprawnych i łąk, aktualnie odłogowane. Partie szczytowe wzgórza porasta murawa kserotermiczna z dominacją pajęcznicy gałęzistej.

Niżej położone partie stoku zajmują duże powierzchniowo łąki rajgrasowe. Wzgórze ma dużą wartość krajobrazową oraz przyrodniczą.

Stanowi miejsce występowania wielu rzadkich gatunków bezkręgowców.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	murawa kserotermiczna z dominacją <i>Anthericum ramosum</i>		dobry	dobry	pow. 2 ha
	łąka rajgrasowa <i>Arrhenatheretum medioeuropaeum</i>		słaby	dobry	duża
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	---			nie stwierdzono	
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	szałwia łąkowa – <i>Salvia pratensis</i>	nielicznie	sukcesja		
	czosnek skalny – <i>Allium montanum</i>	licznie			
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Murawa kserotermiczna: <i>Anthericum ramosum</i>, <i>Helianthemum nummularium</i>, <i>Thymus pulegioides</i>, <i>Sanguisorba minor</i>, <i>Anthyllis vulneraria</i>, <i>Allium montanum</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Centaurea scabiosa</i>, <i>Polygala comosa</i>, <i>Dianthus carthusianorum</i>, <i>Trifolium montanum</i>, <i>Vincetoxicum hirundinaria</i>, <i>Thalictrum minus</i>, <i>Scabiosa ochroleuca</i>, <i>Seseli annuum</i>, <i>Euphorbia cyparissias</i>, <i>Veronica spicata</i>, <i>Hypericum perforatum</i>, <i>Asplenium ruta-muraria</i>, <i>Artemisia campestris</i>, <i>Centaurea rhenana</i>, <i>Galium mollugo</i>, <i>Galium verum</i>, <i>Geranium robertianum</i>, <i>Potentilla verna</i>, <i>Poa compressa</i>.</p> <p>Łąka rajgrasowa: <i>Arrhenatherum elatius</i>, <i>Festuca rubra</i>, <i>Achillea millefolium</i>, <i>Centaurea scabiosa</i>, <i>Scabiosa ochroleuca</i>, <i>Poa pratensis</i>, <i>Thymus pulegioides</i>, <i>Knautia arvensis</i>, <i>Sanguisorba minor</i>, <i>Veronica spicata</i> i <i>Anthyllis vulneraria</i>, <i>Allium montanum</i>, <i>Coronilla varia</i>, <i>Euphorbia cyparissias</i>, <i>Hypericum perforatum</i>, <i>Dactylis glomerata</i>, <i>Artemisia vulgaris</i>, <i>Festuca ovina</i>, <i>Convolvulus arvensis</i>, <i>Daucus carota</i>, <i>Dianthus carthusianorum</i>, <i>Lotus corniculatus</i>, <i>Melandrium album</i>, <i>Plantago lanceolata</i>, <i>Silene vulgaris</i>, <i>Rumex acetosa</i>, <i>Salvia pratensis</i>, <i>Salvia verticillata</i>, <i>Vicia cracca</i>.</p>				
Chronione gat. zwierząt	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	---			nie stwierdzono	

Inne gatunki zwierząt			
Kręgowce	gatunek		uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i> cierniówka – <i>Sylvia communis</i>		
Bezkęgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Chrysochraon dispar</i> – złotawek nieparek <i>Tetrix bipunctata</i> – skakun <i>Chorthippus albomarginatus</i> – konik <i>Phaneroptera falcata</i> – długoskrzydłak sierposz	
	Motyle <i>Lepidoptera</i>	<i>Pieris napi</i> – bielinek bytomkowiec <i>Lycaena phlaeas</i> – czerwończyk żarek <i>Lycaena virgaurea</i> – czerwończyk dukacik	

		<i>Polyommatus coridon</i> – modraszek korydon <i>Polyommatus icarus</i> – modraszek ikar <i>Maniola jurtina</i> – przestrojnik jurtina <i>Inachi io</i> – rusalka pawik <i>Vanessa atalanta</i> – rusalka admirał <i>Autographa sp.</i> – błyszczka	
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Araneus quadratus</i> – krzyżak łąkowy <i>Aculepeira ceropegia</i> – kołosz wielobarwny <i>Misumena vatia</i> – cofnik	
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Cepaea vindobonensis</i> – ślimak austriacki <i>Helicella obvia</i> – ślimak przydrożny	

Zagrożenia dla stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - sukcesja roślinna, prowadząca do zarastania krzewami, - dzikie wysypiska śmieci, szczególnie w pobliskim łomiku wapiennym, - ewentualne tendencje do zabudowy sąsiednich miejsc.
Wskazania ochronne \	<ul style="list-style-type: none"> - aktywne, co jakiś czas, usuwanie krzewów, szczególnie tarniny i głógów, - konieczne uprzątnięcie śmieci z łomika (ustawienie tablicy ostrzegawczej z sankcjami!).
Uwagi	Stanowisko jest stosunkowo mało czytelne w terenie ale ważne z uwagi na istniejące murawy kserotermiczne.

18. Góra Prędziszów

Polozenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa, Huta
Opis lokalizacji	Współrzędne
na wschód od koksowni, blisko firmy Gamma Poland	N-50°47'27,57", E-019°11'43,4"
Opis ogólny	

Wzgórze charakterystycznie dominuje w krajobrazie wokół Huty Częstochowa. Jego partie wierzchołkowe zostały zniszczone w wyniku eksploatacji wapienia. Obecnie ta część podlega szybkim procesom sukcesji wtórnej, zarówno naturalnej jak i w wyniku częściowej rekultywacji; pojawiły się sosnowe i brzozowe zagajniki.

Na dnie kamieniołomu i na jego stokach rosną tysiące okazów zawilca wielkokwiatowego. Ocalałe, północno-wschodnie zbocza zajmują rozległe murawy kserotermiczne, bogate florystycznie, z wieloma gatunkami rzadkich roślin i zwierząt (w tym modraszki i kraśniki).

Na stoku południowym występuje interesujące zbiorowisko murawowe z dominacją pajęcznicy gałęzistej, rosnącej tu masowo.

W wapiennych skałach wzgórza znajduje się kilka jaskiń: Jaskinia Mysia (o długości 80 m. i głębokości 20,5 m.), Jaskinia w Prędziszowie (26 m. dł., -2,5 m. głęb.) Schronisko w Prędziszowie (5 m. dł.) i Szczelina w Prędziszowie (-4 m. gł.).

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	zbiorowisko z dominacją <i>Anthericum ramosum</i>		dobry	dobry	1,5 ha
	murawa kserotermiczna z klasy <i>Festuco-Brometea</i>		średni	dobry	duża
	łąki rajgrasowe z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i>		średni	dobry	mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	zawilec wielkokwiatowy – <i>Anemone sylvestris</i>	pow. tysiąca	sukcesja		
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	irga zwyczajna – <i>Cotoneaster integerrima</i>	sporadycznie	sukcesja		
	pajęcznica gałęzista – <i>Anthericum ramosum</i>	masowo			
	goździcznik wycięty – <i>Tunica prolifera</i>	nielicznie			
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	W kamieniołomie: <i>Galium boreale</i> , <i>Fragaria vesca</i> , <i>Carlina vulgaris</i> , <i>Sanguisorba minor</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Helianthemum nummularium</i> subsp. <i>obscurum</i> , <i>Peucedanum oreoselinum</i> , <i>Briza media</i> , <i>Trifolium alpestre</i> , <i>Vincetoxicum hirundinaria</i> , <i>Stachys recta</i> , <i>Scabiosa ochroleuca</i> , <i>Polygala comosa</i> , <i>Medicago sativa</i> , <i>Centaurea scabiosa</i> , <i>Calamagrostis epigeios</i> , <i>Cerastium holosteoides</i> , <i>Cerastium arvense</i> , <i>Poa compressa</i> , <i>Fragaria viridis</i> , <i>Tussilago farfara</i> , <i>Ranunculus bulbosus</i> , <i>Arabis hirsuta</i> , <i>Cardaminopsis arenosa</i> , <i>Alchemilla gabra</i> , <i>Rubus plicatus</i> , <i>Arrhenatherum elatius</i> , <i>Angelica sylvestris</i> (masowo!), <i>Thymus pulegioides</i> , <i>Galium mollugo</i> , <i>Trifolium pratense</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Koeleria glauca</i> , <i>Carex hirta</i> , <i>Festuca rubra</i> , <i>Anthyllis vulneraria</i> , <i>Agrostis capillaris</i> , <i>Leontodon hispidus</i> , <i>Linum catharticum</i> , <i>Coronilla varia</i> , <i>Seseli annuum</i> , <i>Rosa canina</i> , <i>Rubus caesius</i> , <i>Tragopogon pratensis</i> , <i>Melilotus officinalis</i> , <i>Centaurea rhenana</i> , <i>Artemisia campestris</i> , <i>Cirsium arvense</i> , <i>Eupatorium cannabinum</i> , <i>Rosa rugosa</i> .				
	Murawa kserotermiczna: <i>Fragaria viridis</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>Trifolium dubium</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Veronica spicata</i> , <i>Knautia arvensis</i> , <i>Scabiosa ochroleuca</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Sanguisorba minor</i> , <i>Tunica prolifera</i> , <i>Centaurea scabiosa</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Quercus robur</i> , <i>Senecio vulgaris</i> , <i>Calamagrostis epigeios</i> , <i>Dianthus deltoides</i> , <i>Trifolium repens</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Veronica spicata</i> , <i>Thalictrum minus</i> , <i>Silene otites</i> , <i>Carlina vulgaris</i> , <i>Anthemis thinctoria</i> , <i>Hypericum perforatum</i> , <i>Melilotus albus</i> , <i>Echium vulgare</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>Medicago lupulina</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Peucedanum oreoselinum</i> , <i>Sanguisorba minor</i> , <i>Thymus pulegioides</i> .				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz gat. pospolitych)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	jaszczurka zwinka – <i>Lacerta agilis</i>	licznie			
	gąsiorek – <i>Lamius collurio</i>	licznie			
	kląskawka – <i>Saxicola rubicola</i>	2-3 p.			
	białorzzytka – <i>Oenanthe oenanthe</i>	1-2 p.		Czyż, 2008	
skowronek borowy (lerka) – <i>Lullula arborea</i>	2-3 p.				

Inne gatunki zwierząt			
Kręgowce	gatunek		uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bażant – <i>Phasianus colchicus</i> bogatka – <i>Parus major</i> kopciuszek – <i>Phoenicurus ochruros</i> kos – <i>Turdus merula</i> pliszka siwa – <i>Motacilla alba</i> skowronek polny – <i>Alauda arvensis</i> sroka – <i>Pica pica</i>		
Ssaki <i>Mammalia</i>	nietoperze – <i>Chiroptera</i> *		stwierdzono zimowanie w Jaskini Mysiej
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Chrząższe <i>Coleoptera</i> Pluskwiaki <i>Heteroptera</i> Pluskwiaki <i>Homoptera</i> Motyle <i>Lepidoptera</i> Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i> Muchówki <i>Diptera</i>	<i>Hylobius sp.</i> – szeliniak <i>Cicindela hybrida</i> – trzyszcz piaskowy <i>Myrmus miriformis</i> – zwińcowate <i>Eurygaster austriaca</i> <i>Pentatoma rufipes</i> – tarczówka rudonoga <i>Carpocoris fuscispinus</i> – barczyniec owocowy <i>Dolycoris baccarum</i> – plusknia jagodziak <i>Nabis sp.</i> <i>Philaenus spumarius</i> – pienik ślinianka <i>Tetraneura ulmi</i> – torebница wiązowa <i>Pieris rapae</i> – bielinek rzepnik <i>Pieris napi</i> – bielinek bytomkowiec <i>Aphantopus hyperantus</i> – przestrojnik trawnik <i>Inachis io</i> – rusałka pawik <i>Vanessa carduli</i> – rusałka osetnik <i>Melanargia galathea</i> – polowiec szachownica <i>Polyommatus coridon</i> – modraszek korydon → <i>Bombus lapidarius</i> – trzmiel kamiennik <i>Sarcophaga carnaria</i> – ścierwica	- licznie
Pajęczaki <i>Arachnoidea</i>	Pająki <i>Arachnida</i>	<i>Agelena labyrinthica</i> – lejkowiec labiryntowy <i>Linyphia triangularis</i> – snowik <i>Theridion impressum</i> – omatnik → <i>Achaearanea saxatila</i> →	- gat. charakter. dla muraw i zarośli kseroterm. - charakterystyczne sieci łowne u podnóża skał

		<i>Amaurobius fenestralis</i> – sidlisz jaskiniowy	
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Euomphalia strigella</i> – ślimak pagórkowy <i>Helicella obvia</i> – ślimak przydrożny <i>Helix pomatia</i> – ślimak winniczek	
inne	Skorupiaki <i>Crustacea</i> Wije dwuparce <i>Diplopoda</i>	<i>Porcellio scaber</i> – prosionek szorstki <i>Glomeris sp.</i> – kulanka <i>Polydesmus sp.</i> – węzławiec	

*gatunek (grupa gatunków) wymagający ochrony czynnej

Zagrożenia dla stanowiska	- wykorzystywanie kamieniołomów jako dużego, dzikiego wysypiska śmieci i gruzu, - postępująca szybko sukcesja, zarówno wewnątrz kamieniołomu (nieprzebyty gąszcz krzewów i podrostów drzew) jak i na wschodnio-północnych zboczach wzgórza (biogrupy sosnowych samosiejek).
Wskazania ochronne	- oczyszczenie z powszechnie zalegających śmieci, - częściowe usuwanie drzew i krzewów, w celu ochrony krajobrazu oraz zachowania warunków dla zawilca wielkokwiatowego, - utworzenie formy ochronnej, w postaci stanowiska dokumentacyjnego - oznakowanie istniejących jaskiń, szczególnie Jaskini Mysiej, jednej z najniebezpieczniejszych grot na Jurze, - okresowe wykaszanie lub wypas rozległych muraw kserotermicznych.
Uwagi	Z uwagi na liczne niebezpieczne miejsca (obsypujące się strome ścianki wapienne, jaskinie) nie należy propagować odwiedzin.

SZCZELINA W PRĘDZISZOWIE

Współrzędne topograficzne: N-50°47.542', E-019°11.814', Wysokość otworu: ok. 283 m n.p.m., Ekspozycja otworu: do góry.
Długość: ok. 5 m., Głębokość: -4 m.

Położenie: we wzgórzu Prędziszów (lub Przędziszów) w okolicy Koksowni Huty Częstochowa. Dojście: jak do Jaskini Mysiej. Otwór studzienki znajduje się w odległości 25 m na północ, tuż obok ściany kamieniołomu.

Otwór ma charakter wąskiej, 2-metrowej szczeliny o maksymalnej szerokości 0,3 m, stanowiącej jednocześnie małą studzienkę. Obydwie ściany są lite. Spąg jest utworzony przez zablokowane wanty i kamienie. Między nimi są widoczne prześwit, świadczące o kontynuacji studzienki w dół. W części północnej jest nieduże rozszerzenie, o ścianach utworzonych przez bloki wapienne.

Nacieków brak, jedynie w niektórych miejscach występują grzybki. Obiekt jest suchy i widny w całości. Zimą daje się wyczuć silny ciąg ciepłego powietrza.

Szczelina została wykopana w 2005 r. przez S. Golańskiego i T. Falanę ze Speleoklubu Częstochowskiego. Opracował Jerzy Zygmunt.

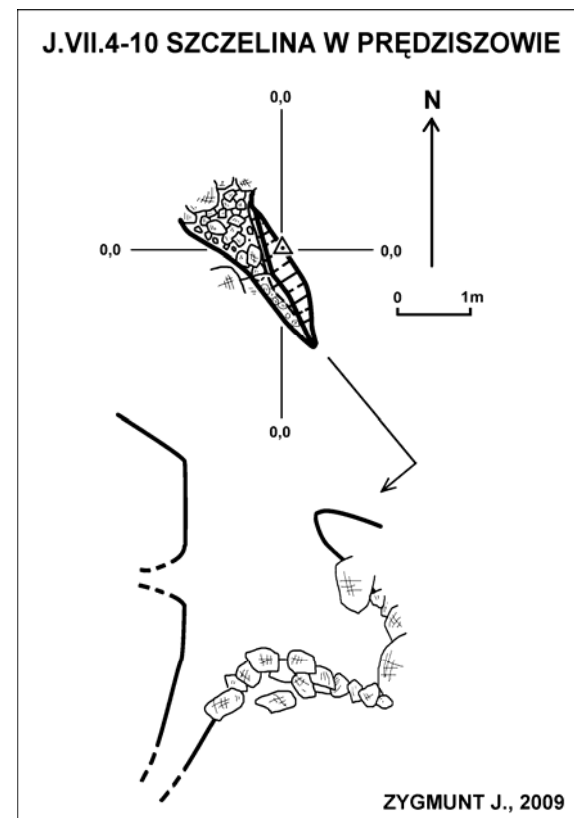
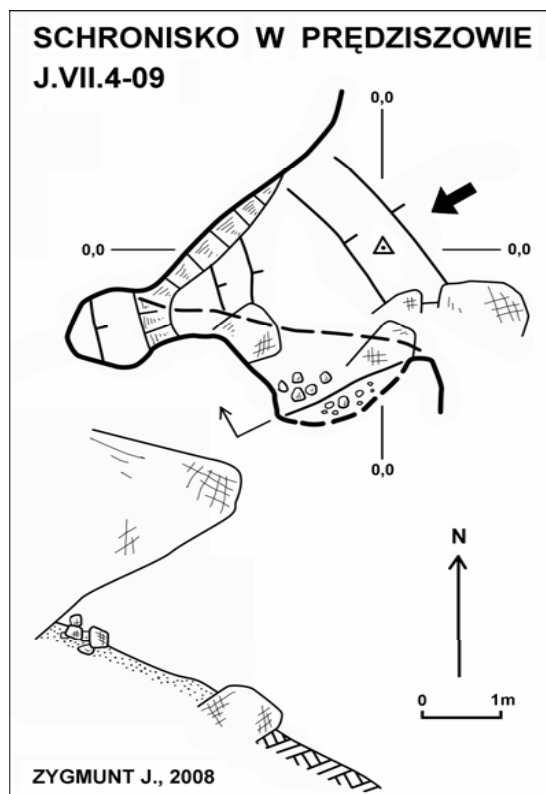
SCHRONISKO W PRĘDZISZOWIE

Współrzędne topograficzne: N-50°47.458', E-019°11.682', Wysokość otworu: ok. 264 m n.p.m., Ekspozycja otworu: NE., Długość: 5 m.

Dojście: od końcowego przystanku autobusowego linii 11 należy udać się na południe, wzdłuż opuszczonego bloku mieszkalnego, w kierunku rozległego, częściowo zalesionego młodnika sosnowym wzgórza. Po dotarciu do zachodniego obrywu ścian kamieniołomu, należy zejść na jego dno. W zachodnim ograniczeniu kamieniołomu, w niewielkiej, ukrytej wśród roślinności skalce, na wysokości 8 m nad jego dnem, znajduje się schronisko.

Schronisko jest utworzone przez małą kieszeń skalną, której okap tworzą duże, zawieszane wanty. Ma ono wysokość 2,3 m w otworze, dalej szybko się obniża. W 1999 r. miała znacząco odmienny kształt („obszerny otwór schroniska ma nieregularny kształt, o szerokości około 3 m i wysokości 1,5 m. Schronisko jest niewielką 3-metrową nyżą, rozwiniętą na ukośnej szczelinie. Jest dość niskie, o wysokości

około 0,5 m.” - J.Z.), lecz później prawdopodobnie część stropu uległa odpadnięciu. Schronisko jest pozbawione nacieków i namuliska. W zakamarkach jedynie leżą luźne kamienie. W całości widne, wymarżające. Opracował Jerzy Zygmunt.

JASKINIA MYŚIA

Współrzędne topograficzne: N-50°47.527', E-019°11.827', Wysokość otworu: ok. 283 m n.p.m., Ekspozycja otworu: do góry., Długość: ok. 80 m. Deniwelacja: -20,5 m.

Położenie: we wzgórzu Przędziszów (lub Przędziszów) w okolicy Koksowni Huty Częstochowa. Dojście: od końcowego przystanku autobusowego linii 11 należy udać się na południe, wzdłuż opuszczonego bloku mieszkalnego, w kierunku rozległego, częściowo zalesionego młodnikiem sosnowym wzgórza. Po dotarciu do obrywu ścian kamieniołomu droga prowadzi w lewo, na wschód. W północno-wschodnim ograniczeniu kamieniołomu, w odległości 2,5 m od jego krawędzi, na prawie płaskim, kamienistym lecz pozbawionym skałek oraz roślinności zboczu, znajduje się niepozorny, pionowo usytuowany otwór jaskini. Ze względu na bardzo ciasne zaciski jaskinia jest trudna i niebezpieczna w zwiedzaniu.

Otwór jaskini ma wymiary 0,3x0,6 m i stanowi trudny do pokonania, pionowy zacisk o trudnościach Z-II. Na głębokości 1 m zacisk rozszerza się w mytą studzienkę o głębokości 5,2 m. Sprowadza ona do szczelinowatego korytarza, rozwiniętego na tektonicznym pęknięciu, o kierunku SW-NE. Także dalsza część jaskini ma tektoniczny charakter. Wspomniany korytarz opada stromo w dół aż do podcięcia 6-metrowym progiem. Zapieraczkowy trawers w połowie jego wysokości prowadzi do małej salki, ograniczonej od góry zaklinowanymi blokami. Poniżej progów, po przejściu kolejnego przewężenia, w kierunku SE prowadzi ciasny korytarz, który na poziomie -10 m, poprzez wąską szczelinę i fragment mytego korytarzyka, jest zamknięty zawaliskiem. Natomiast na poziomie -16 m, poprzez kolejny, trzeci zacisk można przejść do głębokiej i zwężającej się szczeliny, osiegalnej tylko do głębokości 20 m.

Wracamy do zakręcającego w kierunku północno-wschodnim, głównego ciągu. Poniżej wspomnianego już trawersu korytarz powiększa swą szerokość do 1 metra. W płytkiej, 2-metrowej, urywającej się pod wschodnią ścianką studziencie jaskinia osiąga maksymalnie dostępną głębokość -20,5m.

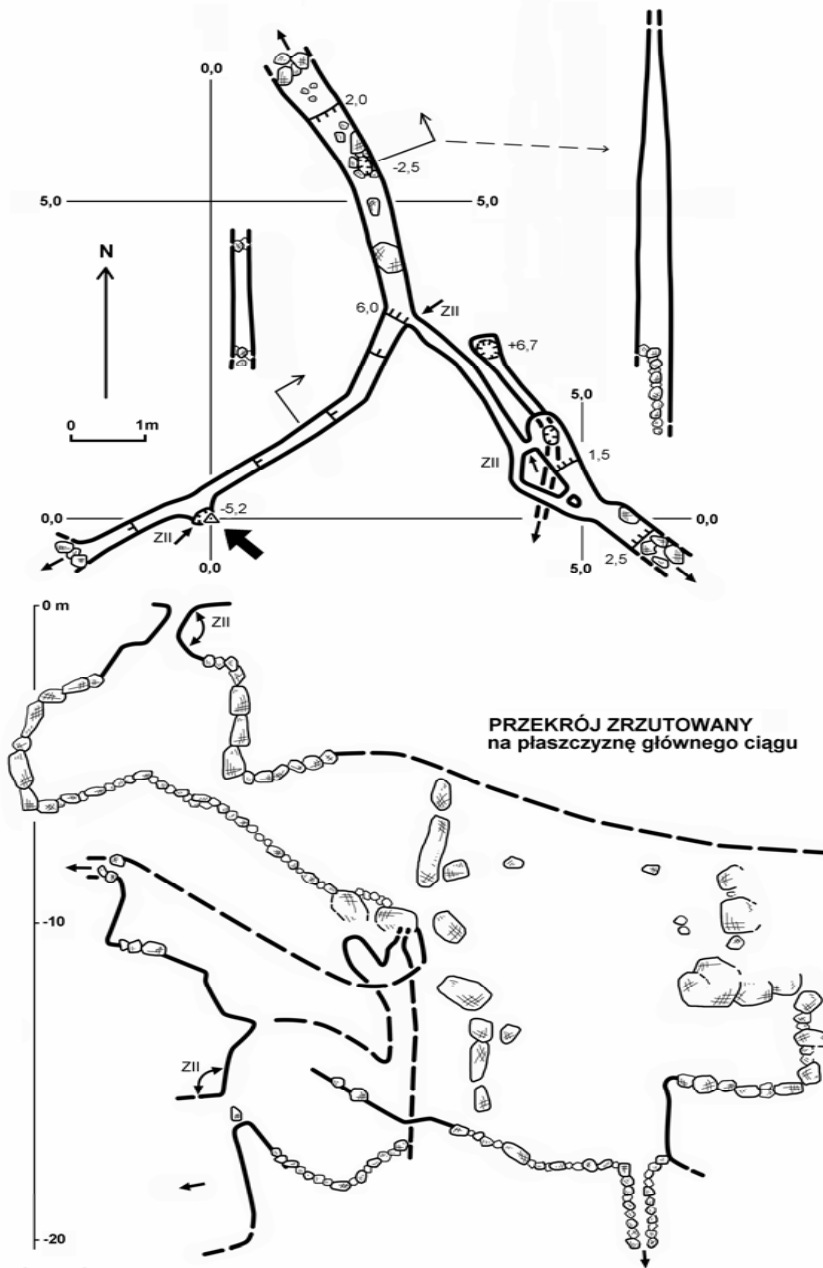
Wszystkie korytarze Jaskini Mysiej posiadają charakter pionowych szczelin, wysokich do 10 m i szerokich do 1 m. Ich dno jest zagruzowane odpękniętymi kamieniami i rumoszem skalnym. Namuliska brak. Szata naciekowa jest reprezentowana jedynie przez niepozorne formy grzybkowe w południowo-wschodnim odgałęzieniu.

Jaskinia jest sucha, pozbawiona cieków wodnych, zbiorników a nawet deszczu podziemnego. Rozproszone światło dociera do dna wlotowej studzienki.

Poza naskalnymi glonami i porostami roślinność nie występuje w tej strefie. W okresie zimowym obserwowano w jaskini hibernujące, pojedyncze nietoperze. Wlotowa studnia jest naturalną pułapką dla zwierząt aktywnych na powierzchni gleby, stąd też obecność w tym miejscu wielu bezkręgowców, takich jak biegacze *Carabidae* i trzyszczę *Cicindela sp.* z gromady owadów oraz stonogi *Oniscus sp.* z gromady skorupiaków. Wszędzie można zauważyć ślady (głównie odchody) myszy *Apodemus sp.*, prawdopodobnie myszy leśnej i zaroślowej, szukających tu łatwej zdobyczy i bezpiecznego schronienia. Z grupy trogloksenów występują ślimaki bezskorupowe - pomrowy *Limax sp.*

Jaskinia została odkryta 16 sierpnia 1992 r. przez J. Śliwińskiego ze Speleoklubu Częstochowa. Partie za zaciskiem odkryto 24 października 1992 r., z udziałem K. Sywuli i W. Małolepszego. W grudniu 1992 r. jaskinię pomierzył J. Śliwiński, aktualizacji materiałów obserwacyjnych dokonał J. Zygmunt w dniu 18 maja 1999 r. Opracował Jerzy Zygmunt.

J.VII.4-07 JASKINIA MYSIA

JASKINIA W PRĘDZISZOWIE

Współrzędne topograficzne: N-50°47.427', E-019°11.731', Wysokość otworów: ok. 275 m n.p.m., Ekspozycja otworów: ku W i ku SE.
Długość: ok. 26 m., Deniwelacja: -2,5 m.

Położenie: we wzgórzu Prędziszów (lub Przędziszów) w okolicy Koksowni Huty Częstochowa. Dojście: od końcowego przystanku autobusowego linii 11 należy udać się na południe, wzdłuż opuszczonego bloku mieszkalnego, w kierunku rozległego, częściowo zalesionego młodnikiem sosnowym wzgórza. Po dotarciu do zachodniego obrywu ścian kamieniołomu, należy zejść na jego dno. We wschodnim ograniczeniu kamieniołomu, 2-3 m poniżej jego krawędzi, w wysuniętej grzędzie skalnej, na wysokości 10 m nad jego dnem, znajdują się otwory jaskini: pierwszy, zachodni - w stromym zboczu wśród małych skałek, a drugi, południowo-wschodni - po drugiej stronie grzędy, w ścianie skalnej.

Otwór zachodni ma kształt nieregularny, uzależniony od układu szczelin oraz wyglądu odpekniętych want. Jest mały, o szerokości 0,8 m i wysokości 0,6 m. Został odsłonięty podczas eksploatacji wapienia. Otwór południowo-wschodni jest ładnie myty, w przekroju owalny, o szerokości 1,3 m i wysokości 1,8 m. Sprawia wrażenie naturalnego, mimo, że wyprowadza w zboczu wyrobiska. Znajduje się na półce skalnej, trawersującej ściankę 7-metrowej wychodni wapienia.

Dogodnym do wejścia jest otwór południowo-wschodni. Prowadzi on do wysokiego korytarza, w którego dnie znajdują się trzy 2-metrowe studzienki. Są one na dnie połączone niskim prześwitem, tworzącym jakby dolne piętro grotu. Dno w tym miejscu jest skaliste, pozbawione namuliska. Ściany pokryte są zwietrzalymi naciekami, występującymi w postaci żeber i polew.

Po przetransowaniu studzienek wchodzi się w ciasny korytarz, wyprowadzający po 4 metrach do małej salki. Jej spąg pokryty jest wantami i rumoszem wapiennym. Nieaktywne nacieki występują tu w postaci drobnych stalaktytów, grzybków i polew i są częściowo zwietrzałe. W kierunku południowo-zachodnim odchodzą z salki dwie ślepe odnogi, jedna w górę, stopniowo zanikająca w ilastym namulisku oraz druga - w dół, zagruzowana.

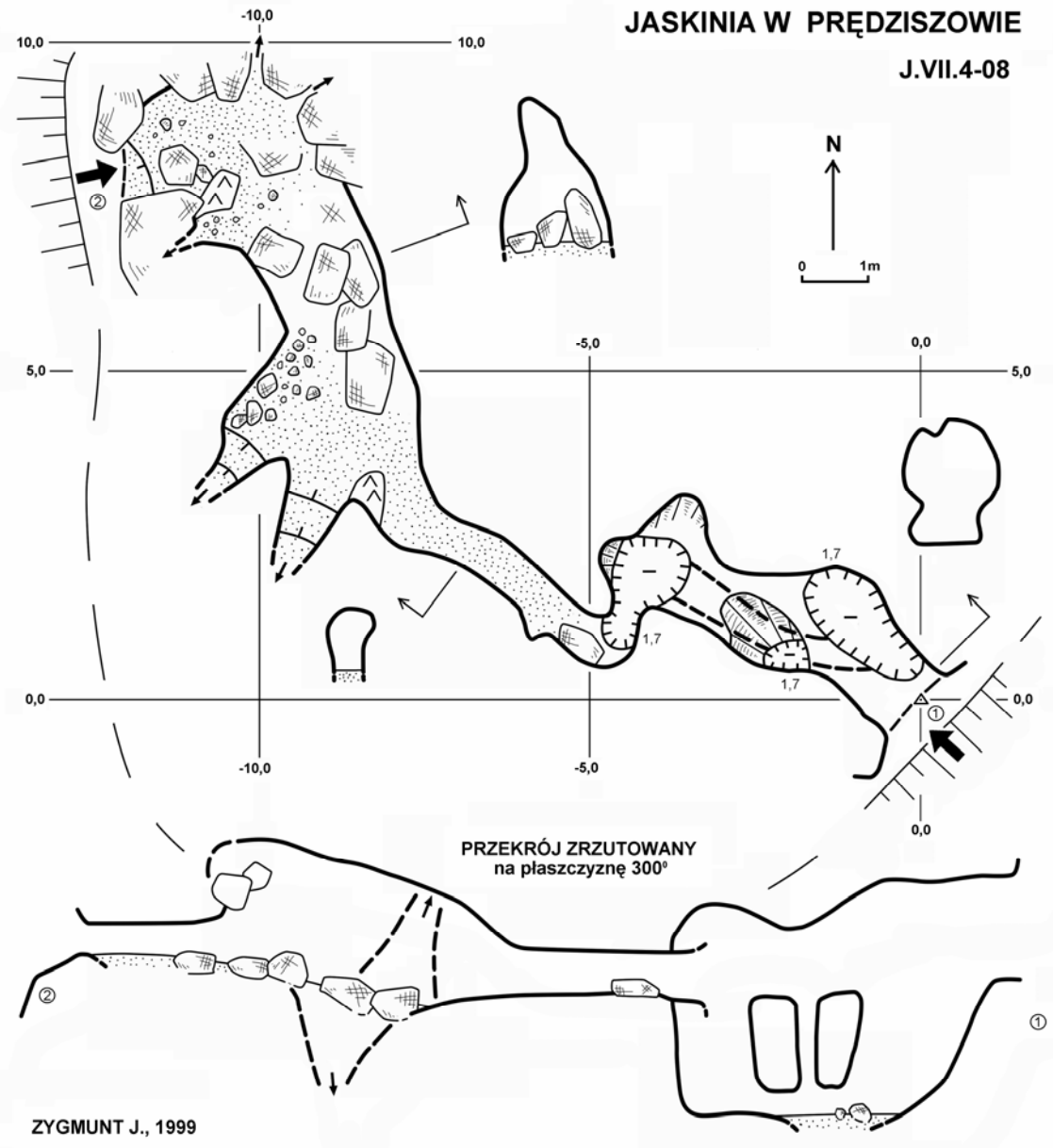
W pobliżu otworu zachodniego jaskinia traci myty charakter i jest utworzona w zawalisku - ściany budują wanty. Pojawia się też skąpe namulisko ilaste z rumoszem wapiennym.

Jaskinia jest w środkowej części ciemna i sucha. Zimą wymarza całkowicie - posiada dynamiczny mikroklimat. Wewnątrz, we wnęce skalnej w pobliżu otworu, gniazdował kopcuszek *Phoenicurus ochruros*, ptak typowy dla skalnych siedlisk. Na zewnątrz, na piarzystych zboczach wyrobiska w pobliżu jaskini, masowo rosną i kwitną rzadkie, chronione rośliny - zawilce wielkokwiatowe *Anemone silvestris*.

Jaskinia została odsłonięta w trakcie eksploatacji kamieniołomu i z pewnością, jako obiekt łatwo dostępny, była zwiedzana. Pierwszy raz była wzmiankowana przez Bąka (1996). Materiały dokumentacyjne zebrali: J. Zygmunt i W. Małolepszy w dniu 21 maja 1999 r. Opracował Jerzy Zygmunt.

JASKINIA W PRĘDZISZOWIE

J.VII.4-08

ZYGMUNT J., 1999

19. Góra Modosowa

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa, Huta
Opis lokalizacji	Współrzędne
za Hutą, na południe od ul. Brzyszcowskiej	N-50°47'2,14", E-019°12'37,25"
Opis ogólny	

Góra Modosowa, nazywana także Górą Dębową, jest niewysokim wzgórzem, ukrytym wśród rozległych borów sosnowych przy wschodniej granicy miasta. Na szczycie znajdują się niewielkie wychodne skał wapiennych.

Na wzgórzu rośnie naturalny las grądowy, utworzony przez liściaste drzewa: buka, dęba szypułkowego, graba i lipę drobnolistną. Runo jest wyjątkowo bogate (ok. 40 gat. roślin kwiatowych). Do rzadkich, podlegających ochronie roślin, należą: przylaszczka pospolita, konwalia majowa, miodownik melisowaty, bluszcz pospolity, lilia złotogłów i kruszczyk szerokolistny.

Z innych gatunków na uwagę zasługują: groszek czerniejący i przewiercień długolistny, rzadko w Polsce spotykane.

Żyje tu wiele gatunków zwierząt w tym ptaki-dziuplaki, jak np. dzięcioł czarny i zielony.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	grąd subkontynentalny <i>Tilio-Carpinetum</i>			bardzo dobry	dobry
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	lilia złotogłów – <i>Lilium martagon</i>	licznie			
	kruszczyk szerokolistny – <i>Epipactis helleborine</i>	nielicznie			
	bluszcz pospolity – <i>Hedera helix</i>	nielicznie			
	miodownik melisowaty – <i>Melittis melisophyllum</i>	licznie			
	przylaszczka pospolita – <i>Hepatica nobilis</i>	licznie			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	konwalia majowa – <i>Convallaria majalis</i>	bardzo licznie			
	przewiercień długolistny – <i>Bupleurum longifolium</i>	licznie			
	groszek czerniejący – <i>Lathyrus niger</i>	licznie			
	borowik szlachetny – <i>Boletus edulis</i>	sporadycznie			
	piestrzyca kędzierzawa – <i>Helvella crispa</i>	sporadycznie			
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Grząd: <i>Tilia cordata</i>, <i>Betula pendula</i>, <i>Quercus robur</i>, <i>Quercus petraea</i>, <i>Carpinus betulus</i>, <i>Populus tremula</i>. W podszyciu: <i>Corylus avellana</i>, <i>Cornus sanguinea</i>, <i>Viburnum opulus</i>, <i>Lonicera xylosteum</i>, <i>Acer pseudoplatanus</i>. Runo: <i>Melica nutans</i>, <i>Galium Schultesii</i>, <i>Hepatica nobilis</i>, <i>Rubus hirtus</i>, <i>Mercurialis perennis</i>, <i>Anemone nemorosa</i>, <i>Stellaria holostea</i>, <i>Heracleum sphondylium</i>, <i>Aegopodium podagraria</i>, <i>Ranunculus lanuginosus</i>, <i>Clinopodium vulgare</i>, <i>Melampyrum nemorosum</i>, <i>Veronica chamaedrys</i>, <i>Deschampsia caespitosa</i>, <i>Populus tremula</i>, <i>Galeobdolon luteum</i>, <i>Acer pseudoplatanus</i>, <i>Ajuga reptans</i>, <i>Crataegus monogyna</i>, <i>Poa nemoralis</i>, <i>Lathyrus vernus</i>, <i>Viburnum opulus</i>, <i>Maianthemum bifolium</i>, <i>Campanula trachelium</i>, <i>Polygonatum odoratum</i>, <i>Viola reichenbachiana</i>, <i>Stellaria holostea</i>, <i>Galium Schultesii</i>, <i>Mycelis muralis</i>, <i>Scrophularia nodosa</i>, <i>Carex digitata</i>, <i>Luzula pilosa</i>, <i>Pulmonaria obscura</i>, <i>Polygonatum multiflorum</i>, <i>Bupleurum longifolium</i>, <i>Betonica officinalis</i>, <i>Festuca gigantea</i>, <i>Astragalus glycyphyllos</i>.</p> <p>Grzyby: <i>Leccinum scabrum</i>, <i>Craterellus cornucopioides</i>, <i>Lactarius torminosus</i>, <i>Amanita muscaria</i>, <i>Hebeloma crustuliniforme</i>, <i>Cortinarius odorifer</i>.</p>				
Chronione gat. zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	trzmieł gajowy – <i>Bombus lucorum</i>	sporadycznie		1 ♀	
	dzięcioł czarny – <i>Dryocopus martius</i> *	0-1 p.			
	dzięcioł zielony – <i>Picus viridis</i> *	0-1 p.			
	dzięciołek – <i>Dendrocopos minor</i>	nieznany		prawdopodobnie łęgowy., Czyż, 2008	
mucholówka żałobna – <i>Ficedula hypoleuca</i>	nieznany		prawdopodobnie łęgowy		

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt			
Kręgowce	gatunek		uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bogatka – <i>Parus major</i> czubatka – <i>Lophophanes cristatus</i> dzięcioł duży – <i>Dendrocopos major</i> grubodziób - <i>Coccothraustes coccothraustes</i> grzywacz – <i>Columba palumbus</i> → jastrząb – <i>Accipiter gentilis</i> → kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i> kos – <i>Turdus merula</i> kowalik – <i>Sitta europaea</i> → modraszka – <i>Parus caeruleus</i> pełzacz ogrodowy – <i>Certhia brachydactyla</i> piecuszek – <i>Phylloscopus trochilus</i> sójka – <i>Garrulus glandarius</i> śpiewak – <i>Turdus philomelos</i> świergotek drzewny – <i>Anthus trivialis</i> → świstunka leśna – <i>Phylloscopus sibilatrix</i> zięba – <i>Fringilla coelebs</i>		- Czyż, 2008 - zalatujący - Czyż, 2008 - Czyż, 2008
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Skoczogonki <i>Collembola</i>	<i>Tomocerus sp.</i>	
	Karaczany <i>Blattodea</i>	<i>Ectobius sylvestris</i> – zadomka leśna	
	Chrząższe <i>Coleoptera</i>	<i>Abax sp.</i> <i>Cantharis obscura</i> – omomilek <i>Agrilus sp.</i> – opiętek <i>Mordellidae</i> <i>Attelabus nitens</i> – podryj dębowiec → <i>Geotrupes vernalis</i> – żuk wiosenny <i>Melolontha melolontha</i> – chrabąszcz majowy → <i>Lagria hirta</i> – omięk <i>Malthinus flaveolus</i>	- liczne zwinięte liście (tzw. tutki) - częsty
	Pluskwiaki <i>Heteroptera</i>	<i>Pentatoma rufipes</i> – tarczówka rudonoga → <i>Nabis sp.</i> – żażartka	- gatunek częsty i charakterystyczny
	Pluskwiaki <i>Homoptera</i>	<i>Centrotus cornutus</i> – zgarb rogaty <i>Iassus brunneus</i> – skoczek →	- liczny na dębach

	<p>Motyle <i>Lepidoptera</i></p> <p>Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i></p> <p>Muchówki <i>Diptera</i></p>	<p><i>Mimas tiliae</i> – nastrosz lipowiec → <i>Pararge egeria</i> – osadnik egeria <i>Lymantria monacha</i> – brudnica mniszka <i>Aplocera</i> sp. <i>Taleporia tubulosa</i> – koszówka → <i>Fumea casta</i> – fumea <i>Nemophora degeerella</i> – wąsik → <i>Ichneumonidae</i> <i>Chalcididae</i> – na korze drzew <i>Diplolepis quercusfolii</i> – galasówka dębiana → <i>Megachile centuncularis</i> – miesierka <i>Tipula scripta</i> – komarnica <i>Sciara</i> sp. <i>Itonididae</i> – pryszczarkowate <i>Culicidae</i> – komarowate</p>	<p>- 1 okaz, gatunek rzadki</p> <p>- bardzo liczna na korze drzew</p> <p>- liczne okazy w czasie lotu godowego</p> <p>- liczne wyrosła na liściach</p>
	<p>Pająki <i>Arachnida</i></p>	<p><i>Enoplognatha ovata</i> – zawijak żółtawy → <i>Neriere sp.</i> – snowikowate <i>Drapetisca socialis</i> → <i>Theridion sp.</i> – omatniki <i>Araneus diadematus</i> – krzyżak ogrodowy <i>Araneus angulatus</i> <i>Araniella cucurbitina</i> – krzyżaczek zielony → <i>Ero furcata</i> – guzoń pajęczarz <i>Pisaura mirabilis</i> – darownik cudowny <i>Pardosa lugubris</i> – wałęsak leśny <i>Drassodes lapidosus</i> – knap podkamiennik <i>Zelotes sp.</i> – skalnik <i>Clubiona sp.</i> – aksamitnik <i>Agroeca brunnea</i> – knapiatek brązowy <i>Zora spinimana</i> – trawnikowiec pospolity <i>Micrommata rosea</i> – spachacz zielonawy <i>Philodromus margaritatus</i> – ślizgun → <i>Nigma walckenaeri</i> – <i>Amaurobius fenestralis</i> – sidlisz jaskiniowy → <i>Philodromus aureolus</i> <i>Agelena labirynthica</i></p>	<p>- liczne samice z kokonami</p> <p>- na korze drzew</p> <p>- nieliczny w koronach krzewów</p> <p>- na drzewach</p> <p>- liczny, pod korą i kamieniami</p>

		<i>Tegenaria sylvestris</i>	
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Oxychilus cellarius</i> – szklarka błyszcząca → <i>Limax cinereoniger</i> – pomrów czarniawy	1 okaz, w Polsce wschodnia granica występ.
	Skorupiaki <i>Crustacea</i>	<i>Porcellio sp.</i> <i>Armadillidium sp.</i>	
	Dwuparce <i>Diplopoda</i>	<i>Glomeris sp.</i> – skulica. <i>Ommatoiulus sabulosus</i>	
	Wije <i>Myriapoda</i>	<i>Polydesmus sp</i> – węzławiec <i>Lithobius forficatus</i> – wij drewniak	

Zagrożenia	- sąsiedztwo Huty Częstochowa, - potencjalnie możliwe (jako, że teren wzgórza nie jest chroniony) pozyskiwanie drewna.
Wskazania ochronne	- objęcie ochroną w formie rezerwatu przyrody, - nie dopuszczać do wycinania lasów i rozwoju infrastruktury na przyległych terenach.
Uwagi	Nie zaleca się udostępniania turystycznego (teren mały, łatwy do zdeptania)

20. Bory za Hutą

Położenie	
geograficzne	administracyjne
Wyżyna Częstochowska	Częstochowa, Huta, Kręciwilk
Opis lokalizacji	Współrzędne
po obu stronach u. Bugajskiej	N-50°46'00"., E-019°12'00"

Opis ogólny

Jest to stosunkowo duży kompleks leśny, ciągnący się daleko poza granice miasta, aż do Kusiąt.

Przeważają bory sosnowe świeże, zbudowane głównie przez sosnę, z domieszką brzozy brodawkowatej. Miejscami występują także fragmenty boru suchego. Z gatunków chronionych występują tu storczyki: kruszczyk rdzawoczerwony i kruszczyk szerokolistny oraz pomocnik baldaszkowy.

Na południe od linii kolejowej Częstochowa – Kielce, przeważa bór mieszany, w dużym stopniu o charakterze naturalnym. Drzewostan tworzy sosna zwyczajna, oraz brzoza brodawkowata i omszona i dąb szypułkowy. W podszycie występuje kruszyna, jarzębina i dąb, w runie – śmiałek pogięty, borówka czarna, konwalijka dwulistna i siódmaczek leśny.

Lasy te mają ważne znaczenie, jako teren ochronny wokół huty, a także miejsce rozrodu i bytowania wielu gatunków zwierząt, w tym rzadkich gadów – padalca i żmii zygzakowatej.

Dla mieszkańców Częstochowy bory za hutą stwarzają możliwość wypoczynku oraz kontaktu z naturą.

Szata roślinna	Fitocenoza		Stopień wykształcenia zbiorowiska	Stan zachowania	Szacunkowa powierzchnia
	bór świeży <i>Leucobryo-Pinetum</i>		dobry	dobry	bardzo duża
	bór suchy <i>Cladonio-Pinetum</i>		dobry	dobry	duża
	bór mieszany <i>Quercu roboris-Pinetum</i>		słaby	średni	mała
Chronione gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	pomocnik baldaszkowy – <i>Chimaphila umbellata</i>	sporadycznie			
	kruszczyk szerokolistny – <i>Epipactis helleborine</i>	licznie			
	kruszczyk rdzawoczerwony – <i>Epipactis rubens</i>	sporadycznie			
Inne ważne gat. roślin i grzybów	Gatunek	Liczebność	Zagrożenia	Uwagi	
	borówka czarna – <i>Vaccinium myrtillus</i>			znaczenie gospodarcze	
	gęstoporek cynobrowy – <i>Pycnoporus cinnabarinus</i>			rzadki grzyb nadrzewny	
Pozostałe gatunki roślin i grzybów	<p>Drzewa: <i>Pinus sylvestris</i>, <i>Betula pendula</i>, <i>Frangula alnus</i>, <i>Sorbus aucuparia</i>.</p> <p>Runo: <i>Vaccinium myrtillus</i>, <i>Deschampsia flexuosa</i>, <i>Melampyrum pratense</i>, <i>Vaccinium vitis-idaea</i>, <i>Trientalis europaea</i>, <i>Dryopteris carthusiana</i>, <i>Calamagrostis epigejos</i>, <i>Rubus plicatus</i>, <i>Pteridium aquilinum</i>, <i>Fragaria vesca</i>, <i>Hieracium pilosella</i>, <i>H. lachenalii</i>, <i>Mycelis muralis</i>, <i>Calluna vulgaris</i>, <i>Chamaenerion angustifolia</i>.</p> <p>Warstwa mszysta: <i>Leucobryum schreberii</i>, <i>Pseudoscleropodium purum</i>, <i>Leucobryum glaucum</i>.</p> <p>Grzyby: <i>Boletus edulis</i>, <i>Macrolepiota procera</i>, <i>Aleuria aurantia</i>, <i>Russula queletii</i>, <i>Leccinum scabrum</i>, <i>Suillus luteus</i>, <i>Hypholoma fasciculare</i>, <i>Lactarius vellereus</i>, <i>Lactarius rufus</i>, <i>Amanita muscaria</i>, <i>Amanita citrina</i>, <i>Armillaria mellea</i>, <i>Xerocomus badius</i>, <i>Xerocomus subtomentosus</i>, <i>Tricholomopsis rutilans</i>, <i>Scleroderma citrinum</i>, <i>Polyporus ciliatus</i>.</p>				
Chronione gatunki zwierząt (oprócz pospolitych ptaków)	Gatunek	Stan populacji	Zagrożenia	Uwagi	
	ślimak winniczek – <i>Helix pomatia</i>	liczny		gatunek objęty ochroną częściową	
	jaszczurka zwinka – <i>Lacerta agilis</i>	nielicznie			
	padalec zwyczajny – <i>Anguis fragilis</i>	nielicznie			
	żmija zygzakowata – <i>Vipera berus</i> *	nielicznie			
	dzięciół czarny – <i>Dryocopus martius</i> *	1 p.			
	lelek – <i>Caprimulgus europaeus</i>	0-1 p.		Czyż, 2008	
	skowronek borowy (lerka) – <i>Lullula arborea</i>	1-2 p.			
	paszkot – <i>Turdus viscivorus</i>	0-2 p.			
	mucholówka żałobna – <i>Ficedula hypoleuca</i>	1-2 p.			
	raniuszek – <i>Aegithalos caudatus</i>	0-1 p.			
	sikora uboga – <i>Poecile (Parus) palustris</i>	1 p.			
srokosz – <i>Lanius excubitor</i>	1-2 p.				

*gatunek wymagający ochrony czynnej

Inne gatunki zwierząt			
Kręgowce	gatunek		uwagi
Ptaki <i>Aves</i>	bogatka – <i>Parus major</i> czarnogłówka – <i>Poecile montanus</i> czubatka – <i>Lophophanes cristatus</i> dzięcioł duży – <i>Dendrocopos major</i> gil – <i>Pyrrhula pyrrhula</i> grubodziób - <i>Coccothraustes coccothraustes</i> grzywacz – <i>Columba palumbus</i> kapturka – <i>Sylvia atricapilla</i> kos – <i>Turdus merula</i> kowalik – <i>Sitta europaea</i> kukułka – <i>Cuculus canorus</i> modraszka – <i>Parus caeruleus</i> mysikrólik – <i>Regulus regulus</i> piegża – <i>Sylvia curruca</i> pierwiosnek – <i>Phylloscopus collybita</i> piecuszek - <i>Phylloscopus trochilus</i> rudzik – <i>Erithacus rubecula</i> sosnówka – <i>Parus ater</i> sójka – <i>Garrulus glandarius</i> strzyżyk – <i>Troglodytes troglodytes</i> śpiewak – <i>Turdus philomelos</i> świergotek drzewny – <i>Anthus trivialis</i> świstunka leśna – <i>Phylloscopus sibilatrix</i> zięba – <i>Fringilla coelebs</i>		wg. Czyża, 2008
Ssaki <i>Mammalia</i>	sarna – <i>Capreolus capreolus</i>		
Bezkręgowce	Systematyka ♣	gatunek	
Owady <i>Insecta</i>	Prostoskrzydłe <i>Orthoptera</i>	<i>Omocestus ventralis</i> – skoczek zmienny <i>Chortippus biguttulus</i> – konik pospolity <i>Oedipoda coerulea</i> – siwoszek błękitny →	- w miejscach suchych i nasłonecznionych - w ściółce
	Karaczany <i>Blattodea</i>	<i>Ectobius lapponicus</i> – zadomka polna →	

	Wojsiłki <i>Mecoptera</i> Wielbłądki <i>Rhaphidioptera</i> Chrząższe <i>Coleoptera</i>	<i>Panorpa communis</i> – wojsiłka pospolita <i>Raphidia notata</i> – wielbłądka pospolita → <i>Notiophilus bigattatus</i> – wyszczerek żwawy <i>Pterostichus sp.</i> – szykoń <i>Staphylinus erythropterus</i> – kusak czerwonopokrywy → <i>Nicrophorus vespilloides</i> – grabarz żółtoczarny <i>Adelocera murina</i> – podrzut szary → <i>Anatis ocellata</i> – oczatka → <i>Chilocorus renipustulatus</i> – okrajka okragłoplamka <i>Geotrupes vernalis</i> – żuk wiosenny <i>Corymbia rubra</i> – zmorsznik czerwony <i>Stenurella melanura</i> – strangalia czarniawa → <i>Stenurella bifasiata</i> – strangalia przepasana → <i>Melasoma populi</i> – rynnica topolowa <i>Galeruca tanaceti</i> – rozdestnica wrotyczówka <i>Deporaus betulae</i> – tutkarz brzoźowiec → <i>Attelabus nitens</i> – podryj dębowiec → <i>Ampedus pomorum</i> – sprężyk	- na krzewach i w koronach niskich drzew - charakterystyczny dla ściółki leśnej - przy liczniejszym pojawie szkodliwy - częsty na drzewach iglastych - na roślinach baldaszkowych - nieliczne, na słonecznych polanach - bardzo liczne, zwinięte „tutki” na brzozie - nieliczne tutki na dębach - drapieżnik stosunkowo często spotykany
	Pluskwiaki różnoskrzydłe <i>Heteroptera</i>	<i>Picromerus bidens</i> – zbrojowiec dwuzębny → <i>Dolycoris baccarum</i> – plusknia jagodziak <i>Palomena prasina</i> – odorek zieleniak → <i>Coreus marginatus</i> – wtyk strasznyk → <i>Elasmucha ferrugata</i> – knieżyca porzeczkówka	- na brzozach liczny - częsty
	Motyle <i>Lepidoptera</i>	<i>Synanthedon scoliaeformis</i> – przeziernik brzoźowiec <i>Idaea aversata</i> – kroczyk odwrotnik <i>Lymantria monacha</i> – brudnica mniszka <i>Dendrolimus pini</i> – barczatka sosnowka <i>Aglais urticae</i> – rusalka pokrzywnik <i>Arashnia laevana</i> – rusalka kratnik <i>Argymnis paphia</i> – perłowiec malinowiec → <i>Coenonympha glycerion</i> – strzępotek glycerion <i>Bupalus piniaria</i> – poproch cetyniak <i>Rhyacionia buoliana</i> – zwójka żywiczanećka →	- przy ścieżkach leśnych - liczne wyrosła żywiczne na sosnach
	Błonkoskrzydłe <i>Hymenoptera</i>	<i>Arge rosae</i> – obnażacz różówka <i>Xeris spectrum</i> – trzpiennik czarny	

		<p><i>Rhyssa persuassoria</i> – zgłębiec trziennikowiec → <i>Ophion sp.</i> – sierpoń <i>Diplolepis longiventrus</i> – galasówka długobrzuska → <i>Neuroterus quercusbaccarum</i> – rewiś nadębek → <i>Andricus fecundator</i> – letyniec szysznicą → <i>Formica polyctena</i> – mrówka ćmawa <i>Formica fusca</i> – pierwomrówka łagodna <i>Myrmica laevinodis</i> – wścieklica zwyczajna <i>Lasius fuliginosus</i> – kartonówka zwyczajna <i>Dolichovespula sylvestris</i> – osa leśna <i>Bombus lucorum</i> – trzmiel gajowy <i>Polistes sp.</i> – kopolka →</p>	<ul style="list-style-type: none"> - największy gąsienicznik (ok. 70 mm dł.) - liczna na dolnej stronie liści dębów - bardzo liczny na spodzie liści dębów - liczne wyrośla na dębach - gliniaste gniazda
	Muchówki Diptera	<p><i>Asilus sp.</i> – łowik → <i>Rhagio scolopaceus</i> – kobyliczka pniowa <i>Empis sp.</i> – wujka <i>Syrphus pyrastris</i> – mszycówka brzęk <i>Tachina sp.</i> – rączycą → <i>Lucilla sp.</i> <i>Haematopota sp.</i> – jusznica <i>Syndiplosis petioli</i> → pryszczarka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na brzegu lasu i przy śródleśnych duktach - pasożyt motyli nocnych - charakterystyczne wyrośla na topoli
Pajęczaki Arachnoidea	Pająki Arachnida	<p><i>Dictyna arundinacea</i> – ciemienieć kędzierzawy → <i>Coelotes terrestris</i> – norosz ziemny → <i>Agelena labyrinthica</i> – lejkwiec labiryntowy → <i>Segestria senoculata</i> – czychak sześciooki → <i>Agroeca brunnea</i> – knapiak brązowy → <i>Araneus diadematus</i> – krzyżak ogrodowy → <i>Araneus marmoreus</i> – krzyżak dwubarwny <i>Aculepeira ceropegia</i> – kołyśnik wielobarwny <i>Araniella cucurbitina</i> – nalistnik zielony <i>Cyclosa conica</i> – kołosz stożkowaty <i>Mangora acalypha</i> → <i>Metellina segmentata</i> – czaik jesienny → <i>Pardosa lugubris</i> – wałęsak leśny <i>Trochosa terricola</i> – krzeczek naziemnik <i>Linyphia triangularis</i> – snowik <i>Neriene montana</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - na uschniętych bylinach, w słońcu - liczne sieci łowne - na polanach i przy drogach leśnych. - na pniach drzew - kokony jajowe zamaskowane glebą - tylko formy typowo ubarwione - liczny - liczne sieci

		<i>Enoplognatha ovata</i> – zawijak żółtawy → <i>Theridon sp.</i> – omatnik <i>Ero furcata</i> – guzoń pajęczarz → <i>Clubiona corticalis</i> – aksamitnik podkorowy → <i>Clubiona subsultans</i> – aksamitnik → <i>Diaea dorsata</i> – cofnik → <i>Xysticus cristatus</i> →	- częsty - liczne, charakterystyczne kokony jajowe - znaleziono tylko 1 okaz - liczny - na gałęziach - na korze drzew
Mięczaki <i>Mollusca</i>	Ślimaki <i>Gastropoda</i>	<i>Arion subfuscus</i> – ślimak rdzawy <i>Limax cinereoniger</i> – pomrów czarniawy <i>Trichia hispida</i> – ślimak kosmaty → <i>Euomphalia strigella</i> – ślimak pagórkowy <i>Cepaea nemoralis</i> – ślimak gajowy	- przy drodze leśnej

Zagrożenia	- emisja zanieczyszczeń powietrza przez hutę, - wycinka drzew, zwłaszcza w stosowanym obecnie systemie zrębów zupełnych, - głęboka orka na zrębach, - niebezpieczeństwo pożarów, - pozyskiwanie runa leśnego w sposób rabunkowy.
Wskazania ochronne dla stanowiska	- prowadzić ekstensywną gospodarkę leśną bez stosowania zrębów zupełnych, - wszystkie zabiegi wykonywać zimą przy pokrywie śniegowej, - pozostałe fragmenty nieużytków zalesić, - pozostawić fragmenty najlepiej zachowanych borów świeżych, zwłaszcza ze starszym drzewostanem, - wraz z doliną Warty w Mirowie i „Jurajskimi Pagórami” objąć ochroną jako zespół przyrodniczo krajobrazowy.
Uwagi	Bory za hutą stanowią otulinę dla cennej fitocenozy grądu na Modosowej Górze.